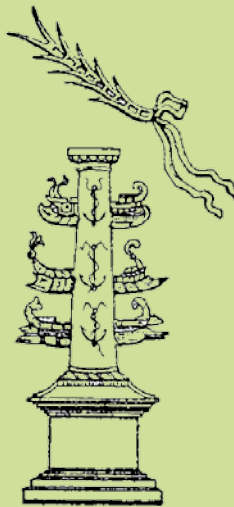

TIDSKRIFT
I
SJÖVÄSENDET

UTGIVEN AV
KUNGL. ÖRLOGSMANNASÄLLSKAPET

I
KARLSKRONA.

1884.

47:e årgången.

Häfte N:r 2

Hvarjehanda.

Pröfning af motståndsförmågan hos däckspansar af stål har ånyo företagits i England vid Estney. Taflorna utgjordes vid detta tillfälle af fem 2 inches tjocka pansarplåtar, bultade till trä och ställda i en ringa vinkel emot skottlinien. För försöken användes en 9" mynningsladdningskanon och vanlig stridsladdning. Skjutningen skedde på ett afstånd af 100 yards.

Taflorna syntes uthärda beskjutningen anmärkningsvärdt väl. Endast en af plåtarna genomsköts fullständigt; två af plåtarna erhöilo endast bucklor. Resultaten af försöken ansågos ådagalägga fördelen af den egendomliga form, som gifvits åt undervattensstöldäcket på "Imperieuse".

Maskinkanoner, dels af Gardners, dels af Nordenfelts konstruktion hafva helt nyligen ombordtagits på åtskilliga engelska fartyg vid Plymouths varf. Sålunda har "Agamemnon" erhållit fyra Gardners, compositekorvetten "Hyacinthe" två Gardners och två Nordenfelts, compositekanonbåten "Express" två Gardners och tornfartyget "Hecate" två Gardners och två Nordenfelts. På tornfartyget "Prince Albert" har ombordtagits två Gardners och fyra Nordenfelts; compositekorvetterna "Rapid" och "Royalist" och avison "Pelican" hafva utrustats hvardera med två Gardners och två Nordenfelts under det att rammfartyget "Hotspur" blifvit försedd med två Gardners och sex Nordenfelts samt korvetten "Conquest" med två Gardners och fyra Nordenfelts. Ombord å tornfartygen hafva pjeserna apterats på lämpliga platser å öfverbyggnaden. Å far-

tyg af korvetternas klass hafva Gardners pjäser place-
rats i märsarne och Nordenfelts på back och skans.
"Agamemnon" skall oförtöfvadt förses med ytterligare
tio Nordenfelts maskinkanoner.

(Army and Navy Gazette.)

"Ett gammalt spörssmål."

Dansk Tidskrift för Søvæsen, 6:te häftet sista år-
gången, innehåller under ofvanskrifne titel en artikel,
föranledd af ett i en dansk tidning intaget meddelande
om tyska sjöförsvarets styrelse.

I denna artikel återgifvas några upplysande ut-
talanden af numera affidne danske örlogskaptinen Sig-
vard Lund i afseende å Danmarks försvar och dess
flottas betydelse dervid, hvilka uttalanden, ehuru länge-
sedan gjorda, i vissa delar äfven i närvarande tid ega
tillämplighet på svenska förhållanden och torde vara
värda att hos oss beaktas, hvarföre vi här intaga ar-
tikeln.

Den är af följande innehåll:

I en af våra mest spridda dagliga tidningar har
man för kort tid sedan ibland militära meddelanden
läst följande rader:

"*Den tyska flottan* är under krigsförhållanden med
hänsyn till *sina operationer* stäld under den stora ge-
neralstaben, under det hela *kustförsvaret* lyder under
landtförsvarskommissionen, hvars förordningar amira-
litetschefen har att ställa sig till efterrättelse. Att det
tyska rikets stridskraft har vunnit genom en sådan
anordning, hvilken försäkrar enheten i kommandon, är
utom allt tvifvel. Ingenting är olyckligare, än att de
två försvaren, så som det ju i regeln är förhållandet,
verka sida vid sida, utan att gå upp i en högre enhet.
Endast en sådan kan bära det fulla ansvaret för beslut,
hvari begge försvaren skulle arbeta tillsammans."

Detta korta meddelande kan näppeligen betraktas uteslutande såsom en välvillig upplysning om huruledes man nu i Tyskland uppfattar kommandoförhållandet till hären och flottan, ty de kommentarier, hvar med den till sitt omfång och innehåll så anspråkslösa notisen ledsagas, kunna icke uppfattas såsom ett återgifvande af tyska åsigter och må alltså vara ett uttryck af den uppfattning, som den danska tidningen och dess landmilitära medarbetare hysa. Denna uppfattning står emellertid i en sådan motsats till de åsigter, som beständigt hafva gjort sig gällande i marinen, att tidskriften skulle fela i sin uppgift, om den låt yttringar af dem obemötta spridas.

Man torde erinra sig att det spörsmål, man tvingar oss att åter beröra, för många år sedan varit behandladt både i riksdagen och i pressen och att anledningen till denna behandling närmast var kommandoförhållandena under Als-affären. Från ena sidan framhölls att man i krigstid måste försäkra sig om den så kallade *högre enheten* i högsta befälet, genom att inrymma flottan och hären under ett och samma ministerium eller genom att i hvarje fall hafva en gemensam minister för flotta och här. På andra sidan invändes häremot att flotta och här i deras grundväsen äro så skiljaktiga, att man icke kunde förvänta att sakkunskapen skulle komma till sin fulla rätt i begge försvaren, när den som hade afgörandet i sin hand, i följd af sakens natur, torde vara främmande för det ena eller andra af dem, om icke för dem båda. Vid sidan här af framhölls, att man såsom det administrativa öfverhufvudet för här och flotta först och främst måtte vara angelägen om att välja en administrativ förmåga, och att det derföre såsom allmän regel måtte vinna häfd, att det var en falsk uppfattning, som gjorde

sig gällande, när man i krig ville låta ministern uppträda såsom kommenderande general och amiral. Slutligen blef der synnerlig vigt lagd på att den så mycket omtalade samverkan fullständigt berodde af huru här och flotta hvar för sig voro ordnade under ett försvarskrig och att det således helt och hållet kom att bero på den utveckling, man gaf de två försvaren hvar för sig och den försvarsplan, hvar på man grundade deras uppträdande, om det på krigsskådeplatsen skulle blifva fråga om en genomgående faktisk samverkan, eller om icke båda försvaren skulle få ett öfvervägande antal uppgifter att lösa, fullständigt oberoende af hvarandra.

Frågan har hos oss icke blifvit slutligt afgjord, vi hafva omvexlande haft gemensamma och särskilda ministrar för de två försvaren, och hvilka erfarenheter man här af må hafva hemtat finnes der ingen anledning att här beröra, då vi icke önska att framkalla någon diskussion i saken, men endast vilja påminna om att denna fråga har en historia, som icke bör glömmas, och att ingen bestämd princip kan antagas, så länge det icke är afgjort, hvilken ställning flottan skall intaga till försvaret i dess helhet. Dessa två spörsmål följas åt, och det är derföre ganska betecknande, att en af de män, vars minne med de varmaste känslor bevaras af hans yrkeskamrater, samtidigt framdrog båda spörsmålen, då han efter sista kriget, kort före sin död, använde sin sista lifskraft till att "slå ett slag" — som han kallade det — för det yrke, vid hvilket han med sin varma och manliga själ var fästad. De åsigter han hyste om flottans administrativa sammanknytning med hären, delades då af hela marinen och det bör också derföre icke vara utan intresse att blifva påmind om huru han bedömde marinens ställning till

landets försvar i allmänhet och om dess inrymmande under en för flottan och hären gemensam styrelse.

I Februari 1867 skref nämnde officer, afidne örlogskaptenen *Sigvard Lund*, nedanstående artikel, som utan någon som helst kommentering blef intagen i Berlingske Tidende:

“Här eller flotta.

Nu, då försvarskommissionen är upplöst, och dess arbeten måhända skall blifva grunden till det lagförslag om här och flotta, som regeringen snart kommer att förelägga representationen, är der ett spörsmål, hvars besvarande, efter vår uppfattning, torde få ett väsentligt inflytande på lagens form, och detta spörsmål lyder sålunda:

Var det 1864 arméen eller flottan som det tillskrefs, att vi i flera månader kunde uthålla med striden emot Preussens och Österrikes förenade krafter, under det Preussen ensamt på några få dagar eröfrade riken likaså stora som, ja större än Danmark?

Svaret härpå är lätt, ja så lätt att en hvar torde kunna säga sig det. Hade vår flotta t. ex. genast blifvit af en densamma öfverlägsen sjöstyrka slagen eller skingrad, så skulle fienden åtta dagar derefter hafva öfversvämmat både Fyen och Sjælland med sina härskaror. Hade sjön varit fri, huru lätt hade det då icke varit för honom att både från Rügen och från Femern kasta trupper i land på våra midt öfver ligande kuster. Och att preussarne den gången hade sin uppmärksamhet fästad derpå, derom vittnar den betydliga truppstyrka, som var sammandragen på och omkring ön Rügen. Der voro, såvidt vi veta, samlade nära 6000 man på denna plats och denna styrka hade varit mera än tillräcklig för att i en handvändning eröfra Sjælland och Kjøbenhavn, om icke vår blockad

hållit dem instängda. Hvad var det slutligen som orsakade att vi blefvo nödgade att sluta vapenstillestånd? Var det förlusten af Als? Vi hade på Fyens nordvestkust en lika god om icke bättre ställning. Nej, grunden till att kriget omöjligt kunde fortsättas var den, att den fiendtliga flottan, som sednare blifvit samlad i Nordsjön, var betydligt starkare än den afdelning af vår flotta, som kunde undvaras från den alldeles nödvändiga blockaden af de preussiska krigs- och transportskeppen och att hela vår operationsbas, nemligen väldet på hafvet, dermed var kullkastad.

Flottans betydelse har regeringen sjelf framhållit, genom de af krigsministern och marinministern under den 30 Maj 1856 kommissionen meddelade “Bemärkningar om landets försvar”. De hänföra häri de möjliga fienderna under tre klasser med hänsyn till deras sjöstyrkas beskaffenhet. Och genomgås närmare de tre förutsättningar, som derefter uppställas med hänsyn till ett krigs utsigter, så visar det sig att första förutsättningen, nemligen *ett angrepp på landsidan af en magt, hvars härstyrka är den danska statens öfverlägsen, men som till sjös är oss väsentligt underlägsen*, är det enda tillfälle under hvilket ett krig öfverhufvud kan föras, och grunden härtill kan väl näppeligen vara att fiendens landmagt är större än vår, utan är väl snarare den att fienden icke kan komma till att angripa våra öar, då hafvet vid sådant tillfälle är ett skydd, en naturlig fästningsgraf rundtom landets kuster.

I den andra förutsättningen, då *fiendens här understödes af maritima krafter, som ungefär kunna mäta sig med våra*, må hären delas i två delar, nemligen 10000 man till försvaret af Sjælland, resten vid Lilla Bält, under det Lolland, Falster och Möen utan vidare uppgifvas till fienden. Flottan skall hafva nog att göra

med att operera emot den lika stora fiendtliga flottan, hären är sålunda öfverlemnad åt sig sjelf och endast af flottans lycka eller olycka beror krigets utfallande. Lyckas flottan i sin uppgift, kan hela hären på kort tid koncentreras, hvar den behöfs, men misslyckas flottan deremot, då äro arméens transporter hotade, måhända omöjliggjorda, och hvarje armécorps öfverlemnad åt sitt öde: att upprivas af en öfverlägsen styrka.

I tredje förutsättningen, *då vi angripas af en magt, som är oss öfverlägsen såväl till sjös som till lands*, uppgifves straxt hela rikets försvar, undantagandes Sjælland, som möjligtvis kan försvaras. Men man må här erinra om att hafvet, som förut var vårt skydd, nu blifvit en landsväg för fienden, bättre än den snabaste jernväg, ty han kan sjövägen från morgon till afton ilandkasta, om han så skulle finna för godt, 50000 man på hvilken som helst punkt af våra kuster. Han kan stoppa eller befrakta så många snabbgående handelsångbåtar som han behöfver, och skulle vår flotta äfven en enkel gång, säges det, kunna förhindra en sådan med öfverlägsen styrka försökt landstigning, så beror dock utgången härvid alltför mycket af lyckans och turens vexlande spel. Och härtill kommer, att vi under de två sistnämnda förutsättningarne icke kunna vidare blockera och således hafva nödgats släppa ifrån oss det bästa tvångsmedel, som vi i våra sista krig hafva kunnat begagna, under det samma tvångsmedel rimligtvis användes mot oss.

Må man nu icke fråga sig sjelf, om det icke af allt det här ofvan utvecklade alldeles solklart framgår, att det ankommer på flottan *och endast på den*, när landet skall försvaras. För den fiende vi närmast tänka oss, har ett par tusen man mera eller mindre intet att betyda, och har han först slagit vår flotta, kan han på kort tid eröfra alla öarne en efter den andra.

Hvad nu angår de utgifter, som kommissionens förslag skall medföra, så kan man icke annat än medgifva att 5 millioner är en betydlig summa för landet efter dess nuvarande storlek. Men desto större skyldighet finnes det att öfverväga om penningarne äro riktigt fördelade emellan här och flotta. Och härtill säga vi bestämdt "*nej*". Efter vår mening skulle en fördelning af penningemedlen, så att 2½ millioner rmk lemnades till hären och lika mycket till flottan, gifva oss ett starkare försvarsväsen än det vi skall få efter kommissionens förslag. Ty med en armé och en ringa flotta kunna vi icke en gång försvara Sjælland emot den öfverlägsna grannens härmassor, men med en stark flotta och en liten arméstyrka kan Fyen, Sjælland och alla ögrupperna försvaras, och det är ju medgifvet att arméen i intet fall kan försvara Jylland.

Den väg, som kommissionen föreslår att gå, skall om några år hafva fört oss derhän, att vi icke allenast förlora allt välde på sjön, men att vi blifva våra grannar väsentligt underlägsna till sjös och då är Danmarks existens hotad. Endast genom en kraftig utveckling af sjöförsvaret kan denna betryggas, och som ett allvarligt ord i denna för Danmarks betydelse så viktiga sak, framställa vi dessa anmärkingar innan landets lagstiftande församlingar skrida till pröfningen af kommissionens förslag. Och det skall då icke efteråt kunna sägas, att det icke i rätt tid väckts uppmärksamhet på de följder, som kommissionens plan skall föra med sig; ty åter och åter upprepa vi: "*Endast en stark flotta kan försvara Danmarks kuster.*"

Att detta påstående är riktigt, framgår allaredan af våra föregående krig med Tyskland, och det framträder klart af ställningen i vårt sista krig, att det var flottan och icke hären, som var skuld till, att vi, såsom

redan i början af denna artikel blifvit antydt, kunde hålla ut i striden så länge, under det att så många tyska stater dukade under på kort tid. Grunden härtill kan förnuftigtvis icke sökas i att vår här skulle vara bättre än de tyska härarna, och större var den ingalunda. Men för en opartisk och förståndig iakttagare skall det vara klart och tydligt, att grunden var vårt lilla lands belägenhet såsom sjöstat. Vi hade, i motsats till de tyska småstaterna, våra öar, som beskyddades af flottan medelst en kraftig och väl utförd blockad af fiendens östersjöhamnar, hvilken förhindrade fienden från att någonsin utlöpa och störa våra trupptransporter, som fortgingo obehindradt, så att hela arméen kunde samlas i den vestliga delen af riket; här visste den att den hade ryggen säkert stödd emot hafvet, på hvilket de danska krigsskeppen voro herrar. Denna vår besittning af hafvet hade till följd att hela Als' besättning, 10 å 11000 man, blefvo räddade från att blifva nedhuggna eller tillfångatagna, under det att kort förut en hel hanoveransk armécorps på 25000 man måste sträcka vapen efter en hedrande strid.

Kunna vi nu omöjligen hoppas att i en framtid kunna blockera, blir principen för vår krigsföring dock densamma, den nemligen att så länge som möjligt göra det kraftigaste motstånd på sjön, men detta skall icke kunna blifva förhållandet efter kommissionens anslagsfördelning, hvilken förvandlar oss till en liten landmilitärstat, såsom Hessen-Kassel eller Hannover, och således beröfvar oss vår enda och bästa motståndskraft, den som vi ega i hafvet, när vi kunna förhindra en fiende att få fotfäste i land.

Och härtill kommer, att under det kommissionen med stor omsorg fördelar arméen på Sjælland och Fyen,

finner man icke något system i organiseringen af flottan. Man bör tänka sig denna bestående af en stark och snabbgående hufvudstyrka i sjön och kraftiga batterier, monitorer i Stora Bält, Lilla Bält och Sundet, hvilket kommissionen väl omtalar, dock alldeles i förbigående. Det är dernäst af yttersta vigt att kunna få flottan hastigt ut på några få dagars varning och genast bemannad åtminstone med en del öfvade artillerister. Är anstalt härföre icke i förväg gjord, skall en fiendtlig flotta (och vår granne i söder håller nästan alltid en flotta i sjön) vid ett krigs plötsliga utbrott kunna förhindra vår flotta från att komma ut och vår motståndskraft blir sålunda från första stund förlamad. Den ärade kommissionen omtalar alldeles icke denna sak; men vi äro öfvertygade om att det är ett hufvudvilkor, att i Kjöbenhavn alltid finnes ett betydligt antal marinartillerister, och att det mest praktiska och billigaste sätt att åstadkomma detta skulle vara att öfverlåta hela Kjöbenhavns garnisonstjenst till marinartillerister, som vid påkommande tillfällen af ett krigs plötsliga utbrott kunde med ens gå ombord i fartygen, af hvilka en del böra ligga utrustade som i krigstid, med artilleriet och en liten del af besättningen ombord, klara att gå till sjös några få dagar efter erhållna order.

Endast genom dylika verkligt praktiska anordningar kan det sägas att hänsyn tages till nu bestående förhållanden, och under det kommissionen i allt följt det gamla systemet, bör det vara nutidens uppgift, att med kraft och bestämdhet kullkasta detta genom att lemna alla fördomar och gå fram på den väg, som bäst förer oss till målet, nemligen att skaffa oss ett försvarsväsen som står i förhållande till landets krafter, men tillika passar för vår egendomliga belägenhet.

Öfverlemnande denna uppsats till öfvervägande af allmänheten och synnerligast af landets representanter, foga vi till densamma den förklaring, att vi fullkomligt inse, att det lilla landets existens är bäst betryggad genom en stilla och fredlig utveckling, och vi önska derföre, att nationalitetsförhållandet måtte ordnas så att vi kunna lefva i fred med vår mäktige granne. Men vilja vi icke helt och hållet uppgifva vår självständighet, så må vi alltid vara redo till att värna om våra intressen och i rätt tid söka allierade, som vi kunna erbjuda en passande tillökning i stridskrafter. Och hittills har vår bästa bundsförvandt varit det haf, som beskyddande omsluter våra kuster, hvarföre skulle vi då nu förvandla denne vår allierade från en trofast vän till vår värste fiende!"

Dessa uttalanden framkallade någon gensaga, hvilken gaf anledning till följande ytterligare uttalande af örlogskapten S. Lund:

"En ärad författare under signaturen W. har i "Dansk Rigstidende" *Nr* 52, Lördag den 2 Mars, gjort min artikel med öfverskrift "Här eller flotta" (införd i "Berlingske Tidende" *Nr* 48, Tisdag den 26 Februari detta år) till föremål för några betraktelser, hvarföre jag tackar honom, då afsigten med min artikel just var att framkalla en diskussion, som kunde tjena till upplysning för den stora allmänheten i denna viktiga sak; dock kan jag ingalunda vidgå att författaren har varit lycklig i sin bevisning att jag har orätt då jag säger att våra förnämsta sträfvanden böra vara riktade på anskaffandet af ett starkt sjöförsvär. Det är icke någon personlig önskan hos mig, att hären skulle blifva en bisak; jag har utvecklat att den var grundad på förhållandena och landets belägenhet, och när författaren uttalar att denna uppfattning är ensidig och

origtig, så har han icke gifvit skäl härföre; jag har icke heller på något sätt gjort arméen till en bisak i den mening, som man skulle antaga efter författarens uttalanden, enär jag har tilldelat den lika stort anslag som flottan, hvaremot så som fördelningen för närvarande är, nemligen 1½ million till flottan och 3½ till arméen, förutom 1½ million extra ordinarie anslag till gevär, det är ett orimligt förhållande, som icke kan medföra annat än ett så stort försvagande af sjöförsvaret, att vi snart icke allenast förlora allt välde på hafvet, men också blifva så svaga till sjös, att vi icke heller här kunna göra något kraftigt motstånd, och, då öfvermagten till lands hos våra grannar är alldeles öfverväldigande, skall vår undergång i händelse af krig blifva hastig och säker. Författaren har icke ringaste anledning att göra det spörsmålet: hvilken skall grundprincipen, hvarefter försvarsväsendet bör ordnas, vara? skall det vara ett förtvifladt uppjudande af landets materiella krafter, ett permanent beväpnadt tillstånd, och alltså en utmaning till en mäktig stormagt o. s. v.?"

då jag alldeles icke har uttalat mig i sådan riktning; jag har tvärtom bemärkt önskvärdheten af att nationalitetsprincipen måtte blifva använd på det sätt att vi kunde komma att stå på fredlig fot med vår sydliga granne; deremot är jag fullt ense med författaren, då han säger att vi må anordna ett försvar för landet som passar till dess storlek och inkomster; författaren har likväl här glömt en viktig faktor, nemligen *belägenheten!* Det är denna faktor, som, rätt beaktad, ger de små staterna en motståndsförmåga mot de stora, som de annars icke kunde få. Vi hafva sålunda sett tscherkesserna i ett helt århundrade uthärda kampen mot den ryska kolossen, derigenom att de begagnat sig af sitt lands egendomliga beskaffenhet, och detsamma

kunna vi säga med hänsyn till oss sjelfva; hade vi icke haft hafvet och ett starkt sjöförsvär, skulle vi för längesedan hafva dukat under och blifvit styckade emellan våra grannar. Det var just min mening att vi genom att skaffa oss ett kraftigt sjöförsvär arbetade på den grund, som tydligen är oss gifven af vår Herre, och att ett sådant försvar passar till våra förhållanden, vare sig faran hotar från norr eller söder; att jag i min artikel närmast har haft den sydliga grannen för ögonen, är ju icke annorlunda än som är fallet med alla, som i närvarande tid behandla denna sak och detta är ju ock naturligt efter den medfart vi hafva lidit, likasom vi också kunna vara öfvertygade om att det farligaste anfall framdeles skall blifva det som kommer från denna sida. Författaren säger, att vi med de största kraftansträngningar likväl icke skola kunna mäta oss med den preussiska flottan i framtiden, att Preussen 1867 icke är detsamma som Preussen 1864; detta är ganska riktigt, men jag uttalade i min föregående artikel att, likasom vår räddning i sista kriget med Tyskland berodde af vårt välde på hafvet, så skall ett kraftigt försvar allt framgent vara beroende af det motstånd vi kunna göra till sjös. Konseqvensen af det mycket använda talesätt, som man isynnerhet hör från de ärade landofficerarne: "Hvad kan det vara till för nytta att använda betydliga medel på flottan, vår mäktige granne kan i alla fall snart öfverbjuda oss" — kan icke på något sätt komma arméen tillgodo, då hvad den beträffar öfvermagten allaredan finnes i en förkrossande grad; konseqvensen skulle ju blifva att man alldeles inget försvar skulle hålla, då det är sjelfklart att en liten armé på 20000 man, som står på Sjælland icke kan förhindra landstigning af en armé på t. ex. 50000 man med reserver, när den fiendtliga

flottan är herre på sjön. Herr W. bör erinra sig att fienden, som kan sjelf bestämma hvar han vill göra landstigningen, dertill väljer sådana platser, hvarest han kan komma tätt till land med sina svåra fartyg, hvarest utskeppningen kan ske hastigt och der terrängförhållandena äro sådana, att försvararne icke finna någon betäckning; fienden går följaktligen lugnt i land, under betäckning af artilleriet på sina krigsfartyg, och har det väl kommit så långt, så behöfva vi icke säga hvad vårt öde blir. Sjælland skall då icke vara i bättre ställning än Jylland, hvarest fienden med sina öfverlägsna härar direkte kan rycka in, då hafvet, som är i dess våld, har blifvit ett milsbredt jernbanspår, som han nog skall veta att till sin fördel begagna. Det är, allmänt taget, endast genom flottans hjälp, som vi kunna förhindra landstigning, enär den ligger utanför kusterna och genom sin rörlighet hastigt kan komma från ett ställe till ett annat. Författarens fruktan för att kusterna skola blifva blottade då vi stå ut från dem för att möta fienden är ogrundad; vi följa icke fienden t. ex. till Ryssland, vi må alltid uppehålla oss i våra farvatten på lämpliga ställen och förfoga öfver snabbloppande rekognosceringsfartyg såväl för att observera fiendens fartyg som för trupptransporter. Landets försvar beror, efter min mening, af huru flottan kan uppfylla nyssnämnde uppgift, något understöd af hären kan den icke räkna på; ty den ärade författaren tager alldeles fel då han förmenar att "här och flotta kunna verka i förening, stödjande sig mot på kusterna befästade punkter"; det är nemligen tydligt att om vi samlade vår flotta och armé t. ex. vid Stevns, kunde fienden, som kan landstiga på alla punkter, gå öfver med härmassor från sina kuster till Lolland och Falster, långt förr än vi kunde hinna dit med vårt sjöförsvär

för att hindra honom, och, hade sådan eventualitet inträffat, måste man betrakta Als såsom förlorad. Man har förebrått "Rolf Krake" att den kom 14 å 15 minuter för sent till krigsplatsen; hvad skulle man väl säga om vår flotta, när den vid ett sådant tillfälle, som, derest fienden lyckades, skulle hafva landets undergång till följd, icke i rätt tid var på rätta stället, men antagligtvis skulle komma ett halft dygn eller mera för sent, för att endast emottaga underrättelsen om att det förkrossande anfallet lyckligt var utfördt? Nej, flottan må sköta sin uppgift, en samverkan med hären kan i regeln icke ega rum, så som förhållandena utvecklats sig, flottan måste hafva sin uppmärksamhet riktad från kusten utåt hafvet, hvarifrån fienden kommer; det är endast när den är mycket stark, som den kan afse ett eller annat fartyg till understöd åt arméen, men dess ringa utveckling kan icke tillställa något sådant, och, när jag framställde förhållandena under sista kriget, var det för att framhålla flottans betydelse, hvilken, enligt min åsigt, icke blifvit tillräckligt erkänd och tog jag härvid till utgångspunkt, att om icke vi hade beherrsikat sjön, hade det icke gått oss bättre än alla de tyska småstater, som blefvo eröfrade på några dagar.

Författaren menar, att det skulle varit lyckligare, med hänsyn till den sorgliga förlusten af Als, om landförsvaret hade varit starkare — ja det förstås, ju mera desto bättre; men om en sådan tillökning i landförsvaret haft till följd ett försvagande af flottan, hade den varit till skada för det hela, vi hade då kanske icke kunnat behålla väldet på hafvet, och vår truppuppställning skulle då blifvit af helt annan beskaffenhet. Sålunda hade vi antagligen nödgats uppgifva Dybbel—Als-ställningen. Det synes mig i öfrigt vid tal om för-

svaret af Als, att den styrka, som här var tillstädes, 10 å 12000 man, kunde anses fullkomligt tillräcklig, då man erinrar sig att det endast var fråga om att försvara en kuststräcka på circa 2 mils längd och som var späckad med kanoner, på samma gång den breda delen af Als-sundet, nord-, ost- och sydkusten voro betäckta af flottan. Oaktadt dessa gynsamma förhållanden blef Als eröfradt på en half dag och arméen räddades från nedhuggning eller tillfångatagning endast genom flottans i tid lemnade hjälp; det synes emellertid, att, när en så betydlig styrka af krigsvana trupper på en så liten ö så hastigt kunde kastas ur sina ställningar, der skall vara ringa hopp om att till och med en två till tre gånger större styrka skall kunna förhindra en landstigning på Sjælland, hvars kuster äro öppna öfverallt, sedan fienden blifvit herrar i våra farvatten.

När den ärade författaren i slutet af sin artikel betonar att sjömannen och soldaten ärligt böra räcka hvarandra handen till gemensamt försvar för fäderneslandet, att ett godt kamratligt förhållande må upprätthållas och att vi icke böra söka väcka tvifvel hos nationen om den enes större eller mindre berättigande gentemot den andre och riktar anmärkning emot mig i detta hänseende, visar han sig hafva i denna punkt likaså litet som i de flesta andra delar uppfattat min artikel riktigt; jag har nemligen i hela min artikel icke med ett ord omtalat flottans eller arméens *förtjenster*, jag har endast framhållit flottans betydelse på grund af de egendomliga förhållanden, som vi nu en gång lefva under, och landets belägenhet; i öfrigt äro de ledande motiverna hos mig, när jag tager ordet i denna sak, kärlek till konung och fädernesland."

Samma dag, som den här återgifna artikeln syntes i "Dansk Rigstidende" uttalade samma författare sig i "Dagbladet" på följande sätt:

Flottans och härens samverkan under ett krig.

Första behandlingen af här- och flottplanerna är nu försiggången, och är ett utskott nedsatt för att vidare utreda saken. Oaktadt det nog icke slår fel, att den stora allmänheten med intresse har följt denna för landet så viktiga sak, är det dock långt ifrån alla i landets olika trakter som hålla Rigstidenden, och referatet af förhandlingarne i tidningarne kan, huru mycken omsorg än användes på detsamma, omöjligen blifva fullständigt på grund af utrymmets otillräcklighet. Som en följd häraf kunna flera förhållanden finnas, hvilka det må vara lämpligt att närmare belysa, särskildt sådana, som hafva ett praktiskt inflytande på ordnandet af försvarsväsendet, ty dessa stå i nära samband med dess användande i krigsförhållanden. Det är långt ifrån min afsigt att i detalj genomgå de förda förhandlingarne, utan endast att framställa förhållandet emellan armé och flotta. En slags plan för försvarsväsendet må nu lätt kunna uppgöras på papperet, men mig lyster att visa, huruvida denna vid allvarliga tillfällen skall bestå profvet; jag finner härtill så mycket större anledning, som det synes mig att uppfattningarne i afseende å den verksamhet, som här och flotta skall utöfva, äro mycket felaktiga, såväl hvad angår de två försvarens särskilda användande, som också beträffande ett gemensamt användande af dem; och det är likväl alldeles obestriddt att af den rätta uppfattningen af dessa förhållanden beror det, om man i krigets dagar skall få en verklig ersättning för de på försvarsväsendet använda penningemedel och vara i stånd att häfda fäderneslandets sjelfständighet.

Under första behandlingen af härplanen blef jemväl flottan omtalad, i det man utgick från att under ett eventuelt krig måste hufvudsaken vara att det rådde en nära samverkan emellan här och flotta, ja, några talare gingo så långt att de ville göra flottan till ett appendix åt arméen. Desse blefvo dock lyckligtvis bestridda af andra talare, särskildt af de sjöofficerare som hafva säte i riksdagen, och förnämligast må framhållas capitainelieutenant Schonheyders föredrag, hvori han fäste uppmärksamheten på den olyckliga fördelningen af anslagsmedlen till här och flotta och tillika framställde en liten klar bild af huru flottan under krig borde användas, hvaraf framgick att vår flotta bör bestå af kraftiga och sjögående fartyg, som egde förmåga att arbeta sig fram på våra öppna kuster, i stället för de af hr B. Christensen föreslagna handkraftsmonitorer, som i stillt väder, endast göra ett par mil på 4 timmar, och som i någon vind och sjö skulle vara alldeles obrukbara; det går icke an derföre att man hört att sådana fartyg möjligen kunde brukas i den svenska skärgården, hvarest till och med vid hård vind sällan finnes någon sjögång, att införa dem hos oss, som hafva svår sjögång öfverallt på våra öppna kuster. Bland Tingets civile medlemmar hade flottan endast ett par förespråkare; i öfrigt syntes man på det hela vara så belåten med principen i härplanen, nemligen att alla de utskrifne kunde utbildas, att man glömde att den stora kostnad, som detta föranleder, ger anledning till ett försvagande af flottans utveckling, som skall medföra stor fara för landet. Hvad jag emellertid närmast vill söka att här praktiskt framställa, är den felaktiga uppfattningen att under ett kommande krig flottan och hären kunna samverka med hvarandra och härpå är det dock man förnämligast bygger sitt

hopp om ett effektivt användande af försvarsväsendet. Man förbiser emellertid att flottan redan i den närmaste tiden på grund af sitt ringa anslag icke skall kunna uppfylla de fordringar man ställer på den. Den skall knappast kunna uppfylla sin första och väsentligaste uppgift, som är angifven såväl af flottkommissionen som af marinministern i motiven till lagförslaget för marinen — nemligen att kunna möta fienden öfverallt i våra egna farvatten, bekämpa honom och förhindra landstigning på våra öppna och lätt tillgängliga kuster — än mindre kunna utföra den andra viktiga uppgiften att uppehålla förbindelsen emellan skiljda delar af landet och betäcka arméens transporter. Det är nemligen fullt tydligt, att med den lilla flotta, som vi med de inskränkta anslagen kunna få, det icke skall vara oss möjligt att afse några fartyg till skydd för trupptransporter, då vi derigenom skulle försvaga oss i den strid, som vi måste uthärda öfverallt hvar fienden visar sig, antagligen med öfverlägsen styrka, men härmed faller ju också hela principen, hvarpå hären hufvudsakligast är bygd: *att med flottans hjälp kunna koncentrera arméen i sin hela styrka på en bestämd punkt.* Då man derföre tänker på ett "lokalt försvar", är detta ganska riktigt, ja rent af en följd af den naturliga tadelningen som förekommer vid Stora Bält, en grupp öster och en annan vester om detta. Men det visar tillika, huru ogynsamma förhållandena äro hos oss för en armé på grund af landets belägenhet; delandet af en armé, som väl är stor efter våra förhållanden, men dock ringa i jämförelse med grannländernas krigshärar, i två delar, skulle vålla att hvarje del isolerad snart skulle duka under, när den blef angripen af en öfverlägsen flotta och landmagt. Denna delning af vårt lilla rike i två delar har man förmodligen tänkt sig såsom

en aflägsen eventualitet; min öfvertygelse är dock att med sjöförsvarets närvarande ringa utveckling sådan olycklig händelse skall inträda i den aldri närmaste tid, enär vår flotta, som förut är anfördt, skall hafva nog att göra med att hålla stånd mot fienden, som deremot af sin öfverlägsna sjöstyrka snarare skall kunna afse några fartyg att blockera Bältena med, under det vi må finnas färdiga att öfverallt i våra farvatten möta hufvudstyrkan och förhindra landstigning. Flottan är ju nödsakad att följa den fiendtliga flottan, ty om vi t. ex. lade oss i Stora Bält, skulle den fiendtliga flottan kunna göra landstigning på Sjællands ostkust och just en sådan fara är det ju flottans viktigaste uppgift att förhindra. Flottan måste ju så godt som alltid hjälpa sig sjelf, och alla de penningemedel, som användas på hären, kunna nästan aldrig komma flottan till godo. En armé, som står i land kan icke komma en sjöstyrka till hjälp, som ligger ute i sjön och kämpar, och vi kunna ju icke i förväg bestämma på hvilket ställe vi skola utkämpa striden. Flottan kan deremot betäcka arméen, *när den har tillräcklig styrka dertill*, och, hvad jag med dessa rader har velat upplysa, är just att med den tilltänkta utvecklingen af flottan kunna vi i närmaste tid hafva svårt nog att hjälpa oss sjelfva till sjös; att flottan tillika skulle kunna understödja hären är en illusion, som man bör frigöra sig ifrån, då den eljest skall gifva anledning till missräkningar, större än dem vi upplefde i förra kriget.

Slutligen utvecklade örlogskapten S. Lund närmare sin uppfattning om härens och flottans sammanförning under en gemensam styrka i nedanstående artikel, som intogs i Dagbladet i midten af Juni månad 1867 och åtföljdes af några yttranden af redaktionen,

som icke kunde i allt gilla hans åsigter, hvilket var helt naturligt, då dessa i åtskilligt afseende icke stämde med den uppfattning Dagbladets redaktör hade uttalat såsom medlem af folketinget.

”Ett par ord i frågan: ”Ett försvarsministerium”.

Under riksdagsförhandlingarne om försvarsväsendet har det jemväl blifvit framställt att det skulle vara önskligt att bestyrelsen af krigs- och marinministeriet blefve lagd i en och samma hand och det är väl då meningen att styrelsen skulle bestå af en civil embetsman såsom minister och två fackmän såsom departementschefer. En sådan anordning synes i närvarande tid tilltala representationen, och nästan alla röster hafva uttalat sig för densamma. Läger man emellertid noga märke till förhandlingarne, så skall man finna, att de skäl, som blifvit anförda för ett sådant ordnande af öfverstyrelsen i de militära förhållandena, hafva varit få och svaga. Det är därför kanske icke utan intresse att genom pressen göra den stora allmänheten bekant med denna viktiga fråga, så mycket mera, som de förhållanden, man nu vill införa och sätter så stora förhoppningar till, äro alldeles nya. Vi kunna i förevarande afseende icke hemta någon erfarenhet från andra håll, då man tvärtom i alla länder håller det för riktigt, att armé och marin hafva särskilda öfverstyrelser och administration. Detta är förhållandet, såvidt jag vet, i alla både stora och små sjöstater, sålunda i Nordamerika, England, Frankrike, Ryssland, Turkiet, Brasilien, Portugal, Holland och Spanien. Om den anordning, man nu eftersträfvat, skulle vara så önsklig och fördelaktig, så är det märkligt, att den icke är införd i andra stater; det är också besynnerligt att man icke hos oss har gjort begynnelsen med att slå tillsammans ett par af de andra ministerierna, t. ex.

cultus- och justitieministerierna, som båda hafva sitt verksamhetsområde på det fasta landet, och hvars ärenden äro helt annorlunda likartade än förhållandet är med här och flotta. Och det skulle kunna sättas ifråga om en sådan sammanslagning äfven af ett par civila ministerier, skulle bringa den fördel man eftersträfvat: större enhet och klarhet i öfversigten af ärendena; man skulle kanske snarare aflägsna sig från målet, då så stor börda lades på en mans skuldror, att han nödvändigtvis måste öfverlemna mera än tillbörligt åt sina underhafvande. Men, som sagdt en förening af ett par civila ministerier kunde bättre gå för sig än af de militära; ty det finnes inga sammanknytningspunkter emellan här och flotta, de äro egentligen lika skiljaktiga i hela dess natur som de elementer på hvilka de röra sig. Sålunda har flottan sitt varf, en institution, som är alldeles främmande för arméen, skeppsbyggnad, bemanningens särskilda öfningar o. s. v., ja icke allenast i hufvudbeståndsdelarne utan äfven i detaljerna äro de två vapnen alldeles olika. Man har nu anført såsom skäl för att hafva endast en försvarsminister, att detta skulle gifva mera enhet i styrelsen och att här och flotta i krigstid bättre skulle arbeta tillsammans; det har också anförts att olyckorna vid Eckernförde och Als skulle hafva undgåts, om man hade haft sådan anordning. Jag tror emellertid, att man misstager sig i dessa slutledningar, då de nämnda olyckorna, och kanske än flere, skulle hafva skett, om man också haft endast en man till minister. Då fråga är om ett samarbete af flotta och armé under krigsförhållanden, ligger nemligen vanskligheten icke deruti, att der äro två människor, som skola enas om operationernas gång; det skulle vara högst märkligt, om en krigs- och en marinminister, som båda icke allenast

uppehålla sig i samma stad, utan hafva embetsrum i samma bygnad, och som kunna sammanträffa hvarje dag, ja hvarje timma på dagen, icke skulle kunna blifva eniga. Nej, vanskligheten ligger hos de särskilda högsta befälen på stridsplatsen, der den ene har sin verksamhet till lands, den andre till sjös. Det kan här, äfven med den största uppmärksamhet misslyckas att få en aftalad operation att falla tillsamman i det rätta ögonblicket t. ex. vid ett oväntadt angrepp af fienden eller vid en plötsligt uppkommande storm o. s. v., som förhindrar sjöstyrkan från att möta på det bestämda stället, och afståndet emellan högste befälhafvarne till lands och till sjös är i regeln så stort, att det icke kan blifva tal om en stadig kommunikation dem emellan. Sålunda bör olyckan i Eckernförde fjord förnämligast tillskrifvas den omständighet, att högsta befälet för arméen icke i tid underrättade flottans befälhafvare om att arméen icke ryckte fram på den för angrepp på Eckernförde efter träffadt aftal bestämda dag, och det föreligger icke heller med hänsyn till Alsaffären något, som talar för att denna olycka hade sin grund i att der voro två ministrar.

Om den tanke, som man anknyter till att hafva *en* man som minister för hela försvarsverket, nemligen att beslut, som böra fattas hastigt, alltså synnerligast i krigstid, bättre skulle ske med en än med två ministrar, vore sann, skulle den tillernade förändringen i det bestående vara fullkomligt berättigad; men betraktar man saken något nogare, så skall det visa sig att just motsatsen är förhållandet. Är t. ex. ministern en civil person, måste han hvarje gång en sak af vigt skall afgöras, rådföra sig med sina två departementschefer, då han sjelf är obekant med militära operationer till sjös som till lands; då hafva vi sålunda tre

män i stället för två som skola blifva eniga i frågan; och skulle det, som så lätt kan hända, finnas skiljaktiga meningar hos de båda departementscheferne, är den civila ministern i en mycket kritisk ställning, då hans brist på praktisk insigt i militära angelägenheter gör det omöjligt för honom att dömma emellan dem, så att han, enär ett slutligt afgörande ändock måste ske, nästan är hänvisad till att räkna udda och jemt på knapparne eller slå svart och rödt om hvilken af sina departementschefers mening han skall följa. Mig förekommer det uppenbart, att ett sådant tillvägagående under kritiska omständigheter skulle kunna ådraga landet stora olyckor. Helt annorlunda, enkelt och klart blir förhållandet, när krigs- och marinministrarne sjelfve äro fackmän och direkte kunna förhandla med hvarandra; dessa män hafva icke allenast ett juridiskt, men också ett moraliskt ansvar, och de skola försöka att träffa ett riktigt beslut, då de i motsatt fall kunna vänta att blifva ställda till ansvar och straffade. Den civile mannen kan deremot betraktas såsom saklös, synnerligast i krigstid, då han nödgas att lita på andra. Ministeransvarigheten, som är skölden i det konstitutionella systemet, skulle således gå alldeles förlorad.

Af det anförda synes det ligga i sakens natur, att när det inom militärkårerna finnas förmågor, är försvaret bäst betjenadt med att få män derifrån för att sköta dess angelägenheter, då desse män äro utbildade i facket och således torde hafva det största intresset för dess utveckling och bäst kunna bedöma huru detta rättast bör ske; men i hvilket fall som helst bör der vara en minister för hvarje ministerium. Hvarje sammanslagning eller sammanslagning af de två hufvudvapnen, hvaraf försvaret består, är till skada för detta; isynnerhet skulle de olyckligaste följder uppstå om man

tog sig för att inordna det ena försvaret under det andra, och detta blefve lätt en följd af sammanslagning. Jag behöfver, till stöd för att sådan fara kan hota, endast hänvisa till yttranden af etatsrådet Fenger under förhandlingarne i folketinget om försvarsväsendet; i ett föredrag i frågan yttrade han bland annat "att det torde vara önskligt att inordna marinen under arméen". Nej, det skulle just vara allt annat än önskligt, och det är svårt att förstå hvarföre herr F. har kastat denna brand in emellan dem, som skola värna fäderneslandet, hvar på sitt sätt; jag är fullt öfvertygad om att ett sådant inordnande, som ofelbart blefve ett underordnande, endast skulle alstra missnöje och afundsamhet. För att undgå sådant bör man just hålla de två vapnen åtskiljda under hvar sin styrelse. Skulle man emellertid försöka experimentet att hafva en minister för dem båda, bör dock administrationen vara särskild för hvartdera, på det icke marinen skall gå upp i arméen och mista sin karakter och sjelfständighet till skada för landets försvar i dess helhet. Redan under de förhållanden som nu existera, tynger arméen genom det oproportionerliga anslag, som användes på den och genom sin talrika personal; men då detta är fallet under närvarande förhållanden, skulle det ställa sig än ogynsamare för sjöförsvaret, om öfversta styrelsen för hela försvaret lades i en hand. Man skulle sannolikt då, synnerligen efter en längre tid af fred, kunna hafva bragt det derhän att flottan så att säga stacks in i arméens leder, men dermed hade den ock fått dödsstöten, i det man beröfvat den dess bästa stöd — den ande, som skall göra en flottas bemanning såvidt möjligt alltigenom, för att nyttja ett engelskt talesätt, till "sjömän hvarje tum af dem."

Försök till historisk öfverblick af striderna om Sveriges sjöförsvär, deras uppkomst och utveckling under innevarande århundrade jemte deraf föranledda betraktelser.

(Forts. fr. s. 405 i 46:e årg.)

Ehurväl Palander lidit nederlag vid 1870 års riksdag, så var han alltför energisk och alltför lifligt öfvertygad om nödvändigheten af en återförening af sjöförsvarets båda kårer såsom första steget att rädda vapnet ur lägervall, för att han skulle låta frågan derom förfalla. Förtroendet för 1866 års organisationsförändring hade ock i så betänklig mån försvagats, att P., då han följande år återkom med sina motioner, ej rönste något allvarligt motstånd vare sig från riksdagens eller regeringens sida. Fåfångt sökte grefve v. Platen med vigten af sitt personliga anseende och Adlersparre med sin öfverlägsna talang såsom riksdags- talare att försvara "delningen" och "grunderna" samt kasta skulden till att det nya systemet visat sig ohållbart på *sättet* hvarpå man sökt tillämpa detsamma. Slutorden i grefve v. P:s anförande äro särdeles karakteristiska. Äfven han trodde att i sinom tid Sveriges sjöförsvär måste ordnas på en kår, sedan nationen förlikat sig med den tanken att svenska örlogsflaggan aldrig mer skall synas utom Nordsjön och att sjövapnet skall inskränka sig till ett skärgårdsartilleri med hufvudstation i eller nära Stockholm, möjligen med en under landförsvaret gemensam chef. Hade grefve v. P. förr uttalat dessa sina innersta tankar, så är det föga sannolikt att hans organisationsplaner, af brist på

1871 års
riksdag.

anhängare åtminstone inom vapnet, någonsin blifvit satta i verkställighet.)*

Adlersparres anförande i 2:a kammaren, hvilket spreds öfver land och rike genom Krigsvetenskapsakademiens Tidskrift och genom särskildt aftryck, utgjorde ett vackert loftal — man skulle nästan kunna säga liktal — öfver "delningen" och "grunderna". Betraktar man det såsom nekrolog, får man naturligtvis taga skyldig hänsyn till en allmänt erkänd praxis: *de mortuis nil nisi bene*, och ej alltför mycket fästa sig vid sådana blomsteruttryck som: "Hvad *personals* duglighet beträffar, så är det visst, att svenska marinen aldrig tillföre intagit en högre ståndpunkt än den närvarande"; aldrig tillföre "har vår lilla marin egt ett dylikt försprång", och dylika. Mot de anförda bevisen för dessa påståenden äfvensom för att sådana lyckliga resultat vore följden af "delningen" och dess grundprincip, arbetets fördelning, kunde de som voro närmare bekanta med förhållandena ej underlåta att protestera. Till stöd för sitt påstående om vår marins "försprång" i fartygsmateriel hade A. blott att anföra, att "vi hafva pansarfartyg (en monitor och en pansarbåt) under byggnad, som kommer att föra ett tjockare och starkare pansar än hvad som finnes å något fartyg — — — i Europas största mariner." Att skärgårdsartilleriet, med undantag af 2:ne små pansarbåtar ej ännu egde några sådana stridsfartyg, som en-

*) Ännu tydligare uttalade sig v. P. för ett dylikt sjövapen, «såsom det för landet ovilkorligen förmåligaste», i sitt yttrande till riksdagens 1:sta kammars protokoll den 25 Januari 1873, hvilket yttrande utgafs i form af brochyr. Detta afslutar historien om gr. v. Platens famösa reträtter i sjöförsvarsfrågan, 1851—1863 1873, vittnande om att en statsman i vårt kära land kan utrymma den ena positionen efter den andra, utan att derföre förlora allmänt förtroende och anseende.

ligt "grunderna" borde tillhöra detsamma, var visserligen ett förargligt och med uppgiften om "försprånget" ej fullt öfverensstämmande faktum, som A. ej kunde förneka, men förklarade han det bero "uteslutande" på otillräckliga anslag till fartygsbyggnad. Hans motståndare inom kammaren påminde dock om, att K. M:t ej begärt medel till dylika fartyg, antagligen derföre att K. M:t, liksom andra, var villrådlig om hurudana "grundernas" skärgårdsfartyg borde vara beskaffade. Ännu begagnade skärgårdsartilleriet en materiel som skulle tillhöra flottan och ingen tänkte väl med allvar på, ej ens A., att detta vapen skulle nöja sig med sådana fartyg som "Sköld" och "Garmer", hvarigenom dess verksamhet blefve helt och hållet fjettrad vid Stockholms skärgård. Då en tudelning af personalen ansågs betingad af de olika fartygscerter som borde ingå i vårt sjöförsvaret samt af de skiljda stridsfält och stridssätt för deras uppträdande, men båda frågorna 1871 voro outredda och obestämda, så kan man svårligen ge A. rätt uti hans försäkran, att 1866 års organisation "under några få års tillämpning redan visat sig kunna lyfta vårt sjöförsvaret till en högre ståndpunkt än det tillföre egt" utan snarare med Palander instämma uti, att den inom sjöförsvaret åstadkommit en "hopplös villervalla".

Till bevis för sitt påstående om den ökade yrkesdugligheten hade A. till hands talande "siffror och fakta" på officiella papper, hvilka svårligen kunde bestridas. Dessa siffror erhöles dock helt annan valör, då de granskades närmare. Såväl inom som utom riksdaghuset*) framhölls nämligen, att den vidsträcktare öfningen var en naturlig följd af befäls- och underbefälspersonalens reduktion samt af det 1864 betydligt

*) Se Tidskrift i Sjöväsendet 1873, s. 238.

ökade exercisanslaget. Tillämpningen af teorien om arbetets fördelning hade väl medfört hvad A. kallar "koncentrerad" (ensidig) duglighet, men huruvida denna egde afgjort företråde framför den mångsidigare, mera likartade öfning som före 1866 bibringades befälet, beror naturligtvis på om man med A. anser det gifvet, att vissa stridsfartyg kunna undvara sjödugligt befäl och andra sådant för hvilket kustnavigering och skärgårdskännedom äro och förblifva alldeles främmande. Då de fleste som gjort sig förtrogna med kustförsvarets natur utan tvifvel erkänna, att en viss grad af mångsidig örlogssjömannaduglighet är ett oeftergifligt vilkor hos hvarje officer som skall föra svenska krigsfartyg i striden, så finnes väl knappast mer än en åsigt om värdet af den slags utbildning som delningen främjade, nämligen att, om "grunderna" egt bestånd och tillämpats ett par årtionden, så hade svenska marinen, med afseende på personalens duglighet att försvara Sveriges kuster, intagit en *lägre* ståndpunkt än någonsin tillföre.

Att Palanders motioner om sammanslagning af sjöförsvarets båda kårer och om befälspersonalens reduktion vunno kraftigt understöd af statsutskottet och uti kamrarne en ganska betydande majoritet — hans förslag att ersätta båtsmännen med värfvad stam och reserv bland rikets sjöfarande befolkning vann deremot ej erkännande — torde böra tillskrifvas dels sparsamhetsandan inom riksdagen, hvilken fann sig tilltalad utaf den utlofvade indragningen och utsigten att få ett kraftigare sjöförsvaret utan ökade kostnader dels ock verkliga sympatier för flottan och en grundad öfvertygelse att vapnet efter skedd sammanslagning skulle gå en ljusare framtid till mötes. Att flottan ännu räknade många vänner inom representationen framgick

ännu klarare utaf den lyckliga utgång som K. M:ts proposition om anslag till Carlskronas befastande erhöil. Denna utgång var så mycket mera glädjande, som med frågan om bevarande eller slopande af vår så godt som enda men förträffliga örlogshamn, vårt sjöförsvars vara eller icke vara, oupplösligt sammanhänger. Detta betonades på det kraftigaste i 2:dra kammaren af Palander m. fl. flottans vänner, deribland flere af landtmannapartiets koryféer, och bidrog helt säkert till att förskaffa det kongl. förslaget så många röster i denna kammare, att det segrande genomgick den gemensamma omröstningen. Detta förnekades ej heller af försvarsnihilisterna i nämde kammare, lika litet som af Mankell, hvilken gjorde sig till tolk för den mot flottan riktade landtmilitära oppositionen, som till och med lyckats insmyga sig i arméens förnämsta militärtidskrift, såsom vi längre fram skola söka visa. M. förklarade utan alla omsvep, att bibehållandet och förstärkandet af Carlskrona tjenade till intet, enär vi ej hafva någon örlogsflotta och säkert aldrig komma att få någon.

Tvenne för sjöförsvarets framtid särdeles viktiga frågor hade sålunda af 1871 års riksdag afgjorts till vapnets fördel, och Palander har genom sitt kraftiga uppträdande i båda onekligen gjort sig väl förtjent om flottan. Den tacksamhetskänsla mot honom, som hvarje flottans vän gerna skulle vilja hysa, ren och oblandad, grumlas dock vid tanken på den skada han ofrivilligt åstadkommit ej blott genom sin obetänksamma motion om reduktion af befälspersonalen, utan förnämligast derigenom att han besinningslöst begagnade sitt nyss förvärfvade inflytande till att promulgera sådana orimliga satser som att ett fullt betryggande sjöförsvaret kunde erhållas utan några ökade anslag. Detta hade varit ursäktligt, såvida ej P. haft en fullt stadgad öf-

vertygelse, att Sveriges landamären ej kunna värnas af dess egen armé, så framt ej Sveriges kuster egde motsvarande skydd i dess flotta, men så högt som han satte sitt vapen, var det minst sagdt oförsigtigt att sätta dess anspråk på nationens offervillighet så lågt i förhållande till arméen. Ett sjövapen för så godt köp som det P. utlofvade kunde svårligen af allmänna opinionen vinna erkännande såsom en för landets oberoende nödvändig, och med arméen likställd, institution, särdeles som man blifvit alltför van vid att betrakta flottan såsom en lyxartikel som blott betungade statsverket. Huru stort förtroende P. än må hafva hyst till sina egna organisationsplaner, så borde han ej hafva helt och hållet lemnat vår sjökrigshistorias vittnesbörd utan afseende, och denna ger vid handen, att allt sedan Gustaf III:s dagar hafva mångfaldiga planer att höja vår flotta till den ställning den bör intaga i rikets försvarsväsende eller till och med att blott bibehålla materiel och personal vid någorlunda effektivitet strandat just på grund af otillräckliga medel.

Att representationen, sålunda förd på villospar angående rätta betydelsen af *ett betryggande kustförsvar*, skulle bli vacklande mellan sympatier för sjövapnet och fruktan att för detsamma underkasta landet alltför stora uppoffringar, är ej att undra på. Detta visade sig också vid såväl denna som följande riksdagar uti en viss motsträfvighet att bevilja anslag till äfven de mest trängande behof samt uti beredvillighet att utan vidare noggrann pröfning säga ja och amen till föreslagna reduktioner. Så t. ex. beträffande marinregementets indragning, som beslöts detta år. Regeringen bar utan tvifvel i första hand ansvaret för att flottan sålunda *sans façon* beröfvades en af dess lemmar, men hade riksdagen varit lifvad af sannt intresse för sjö-

vapnet, så hade amputationen nog icke fått ske utan att dess behöflighet varit fullt konstaterad. Någon dylik nödvändighet, ur sjömilitärisk synpunkt betraktad, synes oss ej hafva förefunnits, ehuru väl det nog funnos åtskilliga fackmän som ansågo att flottan kunde reda sig sitt marinregemente förutan, och som ej hade något emot att förhjelpa arméen till ytterligare ett indelt regemente eller i alla händelser till en garnisonsort vid flottans hufvudstation. Äran att få öfvertaga garnisonstjensten i Carlskrona skulle säkert ingen sjömilitär vilja missunna arméen, såvidt det kunnat ske utan uppoffring från sjövapnets sida, men detta slags tjänst var ej marinregementets enda uppgift. Till och med om man ej erkänner behofvet af en marintrupp ombord i våra örlogsfartyg — ett behof hvilket det ej torde vara behöfligt att här diskutera, fastän vi för vår del äro förvissade om att tjensten derpå skulle vinna samt ordning och disciplin derigenom befordras, hvarjemte "blåskjortorna" finge egna sig åt nyttigare åligganden än posttjänst — så kan väl ej förnekas, att flottan, för hvars bestånd en fast värfvad stam utgör sjelfva ryggraden, måste blifva lidande på att förlora omkring hälften af dess värfvade stamtrupp. Låt vara att marinregementet för tillfället ansågs kunna undvaras, så hade väl den frågan bort framställa sig, huruvida ej denna trupp skulle kunna omorganiseras och göras användbar till andra för ett nutidens sjöförsvar oundgängliga behof, hvilka sedermera måst fyllas ur flottans sjötrupper eller ock blifvit öfverlätna till framtidens omsorger. Långe och väl har man sökt lämpliga utvägar att skapa en kår för bemanning af sjöfästningarne äfvensom en dylik för det fasta minförsvaret, hvarjemte det hos många sjöofficerare utgjort ett önskningsmål att flottan mätte erhålla en stab i

besittning af grundliga teoretiska specialkunskaper. Männe vi ej uti marinregementets officerare, isynnerhet om de fått sin uppfostran vid sjökrigsskolan och under sin subalterntid en och annan gång kommenderats till tjenstgöring ombord, kunde haft kärnan till en geniekår, tillräckligt initierad uti sjökrigsyrket och på samma gång mindre upptagen af praktisk sjötjänst än flottans aktiva officerare, hvilken kunnat egna sig åt teoretiska och tekniska studier uti artilleri- och minväsendet för att leda dessa specialvapens utveckling? och männe vi ej uti regementet, om det gifvits nöjaktig daning uti de grenar af tjensten till hvilka en dylik amfibisk trupp bäst befunnits användbar, kunnat ega en förträfflig stamtrupp till sjöfästningsgarnison, till anordnande och besättande af permanenta eller passagera minpositioner samt till landstigningstrupper ombord i flottans fartyg? Då det sålunda ej borde hafva mött några svårigheter att uttänka ett tidsenligt sätt att omorganisera och draga nytta af K. Marinregementet, så måste vi beklaga att denna kår, med unga såväl som gamla, sattes på indragningsstat, och att sjöförsvaret sålunda förlorade väl behöfliga arbetskrafter. På det hela taget synes oss nämnda indragning lika omotiverad och vittnande om brist på förutseende, som den utaf flottans depôt i Göteborg, verkställd några år tidigare. Uti det senare beröfvades vapnet, för att tala bildligt, ett vinterplagg emedan det kunde undvaras i sommarvärmen, uti det förra förlorade det sin venstra arm, emedan den för tillfället ej behöfde anlitas och måhända emedan den för ögonblicket ej befann sig uti full vigör.

Förvaltningen af sjöärendena. Vid 1871 års riksdag förekom jemväl en annan vigtig fråga till behandling, ehuru den ej bragtes till lösning, nämligen ett kongl. förslag till ombildning utaf

Förvaltningen af Sjöärendena. En särskild komité hade varit tillsatt för att förbereda denna reform och Förvaltningen hade med anledning af denna komités utlåtande afgifvit sitt eget förslag till verkets ombildning. Reservationer saknades ej heller, så att nog erhöill denna fråga, i likhet med så många andra som rört omorganisationer inom sjöförsvaret, en ganska mångsidig utredning, men dess värre voro också förslagen så mångsidiga, att man råkade i förlägenhet vid valet mellan de många medlen att afhjelpa de erkända bristerna, och derföre lät man det vördnadsvärda rikskollegiet fortfarande bestå såsom ett öfverstigligt hinder för hvarje energisk sjöminister, hvilken, såsom torde synas rimligt, önskar utöfva verkligt chefskap öfver flottan och dess öfverstyrelse. Med sällspord samstämmighet uttalade sig såväl komitéledamöter, sjöminister och andra myndigheter som enskilda riksdagstalare till förmån för den från länder med ministerstyrelse lånade byråinstitutionen, men alla ryggade de, mer eller mindre, för konsekvenserna af den kollegiala styrelseformens utbytande mot byråar under departementschefen. Det vigtigaste skälet häremot synes hafva varit en viss fruktan, för att en öfverstyrelse ordnad på byråar ej vore "förenlig med våra konstitutionella former", såsom statsutskottet yttrade, och att ifrågasätta äfven den obetydligaste grundlagsförändring, ifall en sådan vore för flottans utveckling aldrig så behöflig, derom ville knappast någon höra talas. Blotta tanken härpå synes hafva verkat så afskräckande på departementschefen, på statsutskottet m. fl., att man ej ens gjorde sig mödan att undersöka, om en grundlagsändring ens var nödvändig för att kunna i sjöministerns hand sammanföra de militäriska och de tekniska ledningstrådarna. Härtill torde ock i någon mån hafva bidragit obenä-

genheten att tänka sig de militäriska och ännu mer de tekniska frågornas särskiljande från de ekonomiska, då de alla så länge legat oupplösligt förenade med samma kollegiala linda på Förvaltningens af sjöärendena sessionsbord.

Icke destomindre väcktes af en ledamot i 1:sta kammaren förslag i sådant syfte, men, ehuru en af vårt lands förnämsta grundlagstolkare till stöd för förslaget förklarade, att intet konstitutionellt hinder förefunnnes att sålunda öka departementschefens makt och ansvar, så vann förslaget ringa sympatier, dels emedan K. M:t hade framlagt ett helt annat, dels ock sannolikt emedan riksdagen ej ansåg frågan nog vigtig.

Det k. förslaget till Förvaltningens af sjöärendena ombildning var en halfmesyr och gafs ej heller ut för annat. Det gick ut på att ge chefen för förvaltningen ensam beslutanderätt men ej att ställa honom i något direkt och lagligt beroende af departementschefen. Deremot skulle sistnämde chef på indirekt väg kunna inverka på de militära och tekniska ärendenas afgörande derigenom att dylika frågor skulle ingå ej till Förvaltningen utan till K. M:t och i första hand behandlas af en under departementschefen lydande byrå, sammansatt af ledamöter i Förvaltningen. Ej underligt, att en så skrufvad organisation hade svårt att vinna erkännande af riksdagen och af flottans högre officerare, framför allt af Förvaltningens chef, hvilken heldre var benägen att ombilda hela kollegiet till en byrå under sjöministern och åtnöja sig med den anspråklösa posten af byråchef, än att under nyssnämnda vilkor kvarstå såsom nominel chef för ett rikskollegium. Ett parti inom statsutskottet skänkte dock, på signal af sin ledare, — 10 år senare v. talman i 2:dra kammaren — det k. förslaget sin röst, ej derföre att det egde något

egentligt företräde framför den nuvarande organisationen utan derföre att man borde visa att man uppskattade sjöministerns hufvudsyfte, som förmenades vara hvarken mer eller mindre än en förening af landt- och sjöförvarsdepartementen. Sjöministerns något beslöjade yttrande om flottans "omedelbara samband" med armén och "full enhet i ledningen" voro förmodligen de krokar, hvilka sparsamhetsifranne inom riksdagen ej kunde låta bli att nappa på.

För öfrigt lemnade sjöministern i 1:sta kammaren en serdeles utförlig och intressant historik öfver flottans öfverstyrelse och de många förändringar densamma undergått alltsedan 1617, vittnande på ett nedslående sätt om en rad misslyckade försök att skapa en fast, ändamålsenlig organisation af vårt sjövapens styrelseverk, och innebärande en allvarlig varning mot halfmesyrer och partiella reformer.

Huru man på basen af 1840 års grundlagsändring skulle kunna bygga en verkligt stark öfverstyrelse för flottan framgår af professor Rydins sakrika anförande. Han visade nämligen att, tvärtemot gängse föreställningar, departementalstyrelse ej var oförenlig med byråsystem, som dessutom redan tillämpades inom civil- och ecklesiastikdepartementen. Genom nämnda förändring, som gjorde föredragandena hos konungen tillika departementschefer, afsågs just att ge dem större makt och beslutanderätt inom vissa gränser, och framför allt borde detta gälla krigsministrarna såsom varande närmast Konungen högste befälhafvare för armén och flottan. Gränsen för departementschefens beslutanderätt tillkom, i enlighet med författningen, K. M:t i konseljen att närmare bestämma på så sätt, att i sjelfva regeringsbesluten uppdroges åt departementschefen att öfvervaka och gifva detaljerade föreskrifter för desam-

mas verkställande och att cirkulär härom utfärdades till vederbörande embetsverk. Som man utaf ofvan anförda torde finna, saknade ej herr Wallenberg stöd för sin uttalade förmodan, att departementalstyrelsens införande i vårt land 1840 skulle vara ett steg till ministerstyrelse och byråförvaltning.

Om man sålunda eger starka skäl att antaga, det prof. Rydin m. fl. hade funnit enda rätta uppslagsändan till lösning af problemet om Förvaltningens af sjöärendena, eller rättare flottans öfverstyrelses ombildning, samt kommit till den öfvertygelsen, att sjöministern bör och, utan att träda grundlagen för nära, *kan*, förmedelst underlydande, till byråar omorganiserade, embetsverk, utöfva det egentliga chefskapet för flottan, så framställer sig dernäst ett annat spörsmål, huruvida det kan vara rätt och billigt att fordra af en minister, hvilken måste vara i besittning af öfverlägsna egenskaper af speciel art för att vara en värdig konungens rådgifvare och regeringsledamot och, såsom sådan, har många pligter att uppfylla, att han *tillika* skall ega den grundliga och mångsidiga detaljkännedom och den ovanliga arbetsförmåga som måste finnas hos den person som skall omedelbart leda och ansvara för sjövapnets *alla* grenar. En så ytterlig centraliseringsprincip torde ha till naturlig följd, antingen att Konungen får mindre goda rådgifvare, sjöförvarsdepartementet medelmåttiga chefer eller öfverstyrelsen ledare utan tillräckliga insigter och tid att kontrollera underlydande verk och öfvervaka ärendenas noggranna och snabba beredning. För de båda förstnämnda befattningarna kan en person vara kvalificerad, ifall han besitter nog framstående statsman- och administrativa egenskaper samt klar blick för flottans behof och dess betydelse för landets oberoende och framåtskridande; den sistnämnda

kräver deremot ej dessa sällsynta egenskaper, utan förnämligast den mångsidiga yrkesskicklighet som man bör kunna vänta af officerare inom de högsta graderna.

En både god och kraftig öfverstyrelse torde derföre vara svår att åstadkomma, med mindre departementschefen, med bibehållande af högsta ledningen, eger under sig förtroendeembetsmän, en för den ekonomiska och en för den militäriska och tekniska styrelsen, hvilka i öfverensstämmelse med hans idéer och föreskrifter, öfvervaka ärendenas beredning samt verkställighet af regeringsbeslut, order och instruktioner. Man skall kanske göra ett och annat inkast mot en dylik organisation, såsom att dessa tvenne sekundchefer skulle få en för departementschefen besvärlig myndighet, att den ej innebär nog stor garanti för kontinuitet vid ärendenas behandling, ifall täta ombyten af departementschef och hans närmaste män i öfverstyrelsen skulle förekomma o. s. v. Beträffande det första af dessa inkast torde vara tillfyllest erinra, att de nämde cheferna skulle vara förtroendeembetsmän, således afsättliga på ministerns förslag, vilkas makt och myndighet det tillkom departementschefen att bestämma, således betydligt mera beroende än cheferna för flottans militärpersonal och för marinförvaltningen. Hvad det andra åter angår, så synes byråinstitutionen med dertill hörande, för viss längre tid tillsatta, byråchefer, tillförsäkra all den kontinuitet man rimligtvis kan begära; och något system som garanterar mot principförändringar finnes måhända ej och vore säkerligen ej heller eftersträfvansvärdt, då ett sådant lätt kunde leda derhän att hela maskineriet småningom förrostade och slutligen stadnade.

Utaf reglementet för flottan I delen, § 2, som innehåller grunderna för organisationen af flottans öfver-

styrelse, finner man, egendomligt nog, att öfverstyrelsen i militäriskt hänseende utöfvas, *under chefen för sjöförvarsdepartementet*, af chefen för flottans militärpersonal, i ekonomiskt hänseende (men ej under departementschefen) af Förvaltningen af sjöärendena, men huru förhållandet är med den tekniska öfverstyrelsen, antingen den är under eller oberoende af departementschefen, omnämnes ej. Denna § ger anledning till följande reflexion: Om K. M:t kan reglementera, att öfverstyrelsen vid flottan i militäriskt hänseende står under chefen för sjöförvarsdepartementet, hvarföre skulle då ej, ifall så ansåges ändamålsenligt, K. M:t i konseljen kunna utfärda dekret om, att öfverstyrelsen i tekniskt hänseende, ja till och med i ekonomiskt, utöfvas *under chefen för sjöförvarsdepartementet*?

Är nämde § i sin nuvarande lydelse konstitutionell, hvilket vi för vår del ingalunda betvifla, så borde, synes det oss, gällande grundlag ej utgöra hinder för t. ex. följande ändring: Öfverstyrelsen vid flottan utöfvas under chefen för sjöförvarsdepartementet, som är chef för flottans personal, i militäriskt-tekniskt hänseende af amiraladjutanten, som är chef för amiralitetets militäriska och tekniska byråar, i ekonomiskt hänseende af amiraldirektören och i hvad rörer lots- och sjökarteverken af lotsdirektören. Utfärdades i öfverensstämmelse härmed instruktioner för nämde trenne chefer, så erhöle chefen för sjöförvarsdepartementet faktisk, under K. M:t högsta ledningen af flottans styrelse, utan att han derföre behöfde sjelf handlägga alla möjliga detaljfrågor och K. M:t skulle på samma gång befrias från besväret att i konseljen utfärda föreskrifter för verkställigheten af k. bref och förordningar.

Om än Palanders agitation 1870 och 1871 ej direkt

märksamhet på vapnet och åstadkom så mycket att man talade derom, hvilket ju ej betyder så litet; den kom liksom en uppfriskande stormby, rensande den qvafva luft, som hvilat öfver sjövapnet alltsedan 1866 års vindförändring, och efterlemnande jemt så mycken vind, ehuru ej afgjordt gynsam, att flottan förmådde stäfva strömmen, som återigen började sätta inåt *skären*. Bakom dessa väntade henne inga vänner men väl afundsmän, beredde att gripa in och påskynda den väntade katastrofen. I början af 1871 dristade sig en tarfligt utrustad kanonjoll, sannolikt räknande på understöd af maskerade landbatterier, framgå till anfall troende sig med några skott från sitt gammalmodiga artilleri istånd att sända hela k. flottan till botten.

Första häftet af k. krigsvetenskapsakademiens tidskrift nämnda år innehöll nämligen en uppsats, "*Vårt sjöförvar*", af signaturen H. — hade ej Hagelstam i April 1870 gått till sina fäder skulle vi vågat gissa, att denne gamle skärgårdskrigare varit den skyldige författaren — hvilken vi visserligen skulle anse oss här kunna saklöst förbigå, då uppsatsen ej utmärker sig vare sig genom sakkänedom eller annan förtjenst, så vidt ej den omständigheten, att redaktionen af nämde aktade tidskrift, utan att dertill foga ett ord för egen del, icke destomindre lemnat plats för en dylik artikel, helt naturligt framkallar den misstanken, att redaktionen verkligen gillade tendensen i densamma. Hade det ej gällt en hänsynslös attack på systervapnet eller hade projektmakaren på något sätt förmått ådagalägga sin kompetens att så definitivt yttra sig i sjöförvarsfrågan, så skulle vi ingalunda i detta fall velat återropa satsen: "den som tiger han samtycker". Nu deremot torde vi med en kort redogörelse för H:s idéer och förslag böra motivera det stränga omdöme uppsatsen från oss framkallat.

Förslaget går ut på ingenting mindre än att helt och hållet slopa det yttre sjöförsvaret, d. v. s. k. flottan och att omdana hela sjövapnet till ett s. k. "kustförsvar" (egentligen skärgårdsförsvar), deladt i *flytande* och *fast* samt att af återstoden skapa ett fästningsartilleriregemente. Materielen till detta "tidsenliga" kustförsvar skulle utgöras af: "smärre, starkt bepansrade ångbåtar, försedda med groft artilleri", dertill grund- och snabbgående; "monitorer, måhända mindre och ej så djupgående som dem vi nu hafva" (pansarbåtar?); dessutom "minor i stort antal" samt "fasta befästningar och försänkningar" och till sist "ett större antal snabbgående ångbåtar", att utlägga minor, att "inom skärgårdarne transportera trupper och materiel", att öfva personalen uti att "lära sig känna kuster och inlopp" samt "taga sig fram i mindre bekanta farleder", att "bispringa köpmansfartyg", skydda fiskerierna på norska kusten samt slutligen att användas till sjömätningarfartyg.

Det torde vara obehöfligt fästa läsarens uppmärksamhet på omöjligheten att, utom i förslagsställarens egen fantasi, realisera problemet att konstruera hans smärre etc. pansarångbåtar äfvensom på det oförlåtliga slöseri med nybyggnadsanslagen, hvartill den styrelse gjorde sig skyldig, som toge sig före att bygga "ett större antal snabbgående ångbåtar", "lätt eller helt och hållet obestyckade", då ett ganska ringa antal vore tillfyllest för deras fredsuppgifter, huru mångfaldiga dessa än af författaren framställas, och då i krigstid landets talrika och för ändamålet passande privata ångfartyg voro tillgängliga till utläggande af minor m. m.

Organisationen af "kustförsvarets" personal är nästan lika sinrikt uttänkt. Från k. flottan och k. skärgårdsartilleriet uttager förf. behöfligt antal befäl och

underbefäl samt delar dem i 2:ne kårer, den ena för att tjenstgöra ombord i fartygen, den andra "till konstruerandet och handterandet", "nedläggandet eller upptagandet" af minor och stängsel, men befälet på de ångfartyg som härvid användas skulle anförtros åt den andra kåren, som ej erhållit någon kunskap om minor och stängsel — till den grad sträng är H. i tillämpningen af teorien om arbetets fördelning och så noga håller han på "att ej af någondera personalen fordrades andra kunskaper än dem som tillhörde hans yrke". Hvad manskapet beträffar, så fördelas blott "deraf erforderligt antal till fartygens bemanning på den sjöfarande kåren". "Minkåren torde kanhända bättre kunna betjena sig af enskilda verkstäder och privata arbetare, hvarföre någon särskild arbetskår för densamma ej behöfde upprättas." Man skulle med skäl kunna undra öfver att H. ej låter privata ingenjörer taga "konstruerandet, nedläggandet och upptagandet" på entreprenad så sluppe staten helt och hållet ifrån besväret med det "fasta" kustförsvaret.

Vi skulle tro att en dylik organisation af Sveriges sjöförsvaret talar tillräckligt för sig sjelf. Därföre blott ett par ord om motiven som framkläckt snillefostret. Då Sverige, heter det, "hvarken nu eller i den närmaste framtiden kan åvägbringa en krigsmateriel med tillhörande öfverd personall nog stor och betydlig för att både försvara landet med dess kuster samt för att tillkämpa sig och bibehålla herraväldet på de närgränsande hafven och på så sätt försvåra eller rent af förhindra en fiendes landstigning", så tycker förf. "det klokaste vara att helt och hållet öfvergifva tanken på stora sjögående krigsfartyg eller med andra ord på k. flottan . . ." Detta utslitna argumenteringssätt, nu återupptaget af H., har mångfaldiga gånger blifvit be-

mött och det svindlande hoppet från obestridda premisser till galen konklusion lika ofta blifvit påpekadt. Hvem hade väl satt i fråga att flottan skulle tillkämpa sig herravälde på de närgränsande hafven? Sjöofficerare hade för länge sedan uppgifvit all tanke på något sådant, utan att derföre medgifva, att landet kan försvaras utan flotta eller om denna reduceras till ett skärgårdsförsvar, d. ä. lokalförsvar på vissa delar af kusten. De hafva visat, att "kusternas försvar" *ej kan* åvägabringas utan sjögående krigsfartyg, men väl utan "stora" sådana. H. och hans meningsfränder tycktes dock ej veta af några fartygstyper mellan pansarfregatter på 5000 ton och pansarbåtar på 2—300 ton.

Vår flottas uppgift i fredstid reducerar H. lika ogeneradt till en "obetydlighet". Svenska sjöofficerare påstår han ej kunna "förskaffa sig noggrann kännedom om vår handelsmarin och våra handelsförhållanden". "Handelsspekulationerna söka den väg som den förmodade vinsten angifver och kunna ej erhålla en annan riktning af en örlogschef som ej vore intresserad i affärer". Vidare: "våra konsulers åtgöranden på främmande platser torde ej heller örlogschefen vara den rätte att kontrollera, ty mot honom och hans officerare visas vanligen all möjlig artighet". Slutligen finner H. det vara både dyrköpt och obehöfligt att utomlands representera vår flagga.

Författarens låga tanke om svenske sjöofficerns förmåga, oegennyttia, nit och pligtkänsla förtjenar ej något svar, men ger likväl ny näring åt den grämlelse som hvarje sann sjöofficer måste känna öfver att tillfalle ej beredes honom att med handling bevisa Sveriges örlogsflottas betydelse för dess handel och sjöfart. Huru landets handelsintressen kunna bevakas och dess flotta skyddas och bispringas är i det föregående, med

ledning af berömde auktoritetens utredning, omnämndt, och att detta ej är någon tom fras, derom vittnar de europeiska sjöstaternas historia, hvilken förfaktarne af H:s uppfattning gjorde klokt att studera, innan de så oförbehållsamt utbasunera sina tvifvelsmål.

Ett svar härpå följde i samma årgång af samma tidskrift uti en artikel: "*Några tankar öfver vårt viktiga sjöförsvar*" af sign. T. Svaret var likväl ytterst hofsamt, för att ej säga lamt, och försöket att ådagalägga vigten af "vårt viktiga sjöförsvar" slog ej an på vare sig flottans vänner eller fiender, till den grad sökte T. spela medlarens rol och i princip gilla både likt och olik. Sålunda tror förf. "att ett stort steg till förbättring gjordes i de gamla utslitna förhållandena" genom 1866 års organisation och att denna "renat åsigtarna om huru Sveriges sjöförsvar numera bör vara ordnad", närmare uttydtd, "*att ett efter våra skärgårdar lämpadt sjöförsvar är numera det vi ovilkorligen böra anskaffa till våra stränders skydd*". På samma gång gillar förf. den af Palander påyrkade sammanläggningen och förklarar sin åsigt vara, "*att sjöförsvarspersonalen bör utgöra en kår*", som "bör öfvas tidtals på korvetter", "men hufvudsakligen på de mindre pansarfartyg vi kunna anskaffa och på andra mindre kustfartyg för att på dessa lära sig lokalkännedom."

Flottans officerskår anser T. ej kunna "nämnevärddt" reduceras under 140, men manskapet deremot "betydligt". Om den betydliga reduktionen afsåg det värfvade eller det indelta manskapet aktar sig förf. att uttala, ty sådana brännande frågor som den om båtsmanshålllet vill han "här ej upptaga till behandling".

H:s åsigt om kustförsvar och att Sverige ej kan underhålla ett tidsenligt yttre sjöförsvar kan T. "ej annat än i det hufvudsakligaste gilla", men ej så hans

underkännande af sjömanskap och naturligtvis ej hans ur luften gripna förslag till fartygsmateriel.

Med anledning af Mankells motion i befästningsfrågan, hvilken var den andra af anledningarna till att T. fattade pennan, försvarar han ifrigt Carlskrona och dess bibehållande såsom befäst örlogsstation. Å andra sidan finner han "ej något att säga" hvarken mot M:s åsigt om kustflottan, eller att denna "i den närmaste framtiden torde få inskränka sin verksamhet till den blygsamma uppgiften att bidraga till försvaret af våra viktigaste inlopp (t. ex. Stockholm och Göteborg) samt att tillförsäkra armén möjligheten af de stora insjöarnas begagnande vid dess krigsrörelser." M:s idé att i krigstid sända våra befintliga sjögående fartyg till Kattegat för att undgå instängning i Carlskrona kan likaledes "ej annat än gillas".

Med skärpa uppträder T. endast mot de fackmän, som envisas att efterhärma de stora sjömakterna och hylla "de gamla kära åsigterna om hufvudsakligen ett yttre sjöförsvär". Detta var nästan att rida spärr mot väderqvarnar, ty, såvidt oss är bekant, funnos knappast några som hyllade dylika åsigter; säkerligen var deras antal ej större än deras som hyllade hufvudsakligen ett inre skärgårdsförsvär. Någon nödvändighet fanns således ej att speciellt utpeka dem såsom de der trasslat bort sjöförsvarfsfrågan och nödvändiggjort 1866 års "tidsenligare organisation" — och reduktion.

Att T:s tankar om "vårt viktiga sjöförsvär" rönte särskildt uppmärksamhet och omnämmande utaf redaktionen af krigsvetenskapsakademiens tidskrift hade, såsom man af här ofvan meddelade korta redogörelse torde finna, nog skäl för sig. Olyckligtvis var emellertid T. stark vän af Carlskrona, så stark att han till och med ville göra C. till flottans enda station, i trots

af sina skärgårdsbundna idéer, och Stockholm till en blott depôt under denna station, en uppfattning som var just raka motsatsen till redaktionens af k. krigsvetenskapsakademiens tidskrift. Denna lilla menings-skiljaktighet tyckes likväl ej hafva varit nämnda redaktion ovälkommen, när den derigenom får anledning ge flottan ett hugg med en af dess egna mäns vapen. Red. visar nämligen genom att uppräknat och sammanställa T:s egna uttryckta åsigter, att deraf "framgår otvetydigt, att han anser svenska flottans hufvudsakliga ändamål vara att försvara Stockholms skärgård, och att han anser densamma, stationerad vid Carlskrona under ett krig, ingenting kunna uträtta" och, tillägger red., "till dessa slutsatser hafva äfven vi kommit". Men då red. till följd häraf anser, att flottans hufvudstation bör flyttas från Carlskrona till Stockholms skärgård, kan den ej underlåta att för sin del sakna "en klar logisk bevisning i denna del af den utmärkta artikel" den "haft nöjet införa".

Skälet hvarföre vi, måhända alltför länge, pröfvat läsarens tålmod med att referera förestående 2:ne artiklar har förnämligast varit att påpeka redaktionens af k. krigsvetenskapsakademiens tidskrift hållning gent emot flottan, en hållning som gifvit oss anledning i det föregående antyda, att flottans aktier 1871 beklagligtvis ej stodo särdeles högt inom tongifvande landtmilitära kretsar.

(Forts.)

(Insändt.)

Förslag till reglementsbestämmelser

rörande flottans personals indelning och sammansättning (Reglemente för flottan 1:sta delen §§ 4—16) jemte förslag till besättningslista enligt dessa bestämmelser, samt till deraf föranledda ändringar uti tabellen för dagaflöning under kommendering ombord afgifna af *chefen för flottans militärpersonal* den 28 Januari 1884.*)

Flottans personal indelas i:

- Kongl. flottan,
- Kongl. flottans reserv och Sjöbeväringen.

Kongl. flottan utgöres af följande kårer och stater, nemligen:

- Militära*: Officerskåren,
Underofficerskåren,
Sjömanskåren.
- Civila*: Mariningeniörstaten,
Civilstaten,
Kleresistaten,
Lärarestaten och
Läkarestaten.

Till kongl. flottan höra och sjökadettkåren och skeppsgossekåren.

Officerskåren består af:

- Flaggmän,
- Kommendörer,
- Kommendörkapten af 1:a klass,
- Kommendörkapten af 2:a klass,

*) Den förslaget åtföljande motiveringen är gjord af insändaren.

Red.

Kaptener,
Löjtnanter och
Underlöjtnanter.

Underofficerskåren består af:

- Flaggstyrmän, flaggkonstaplar, flaggskeppare och flaggmaskinister samt
- Styrmän, konstaplar, skeppare, maskinister och kvartersmän,

till det antal och den fördelning inom de särskilda graderna som gällande stat upptager.

Med afseende å tjenstgöringen indelas underofficerskåren i sju afdelningar, nemligen:

Militära: styrmans-, artilleri- och tackelafdelningarna;

Militärisk-tekniska: min-, maskin- och timmermansafdelningarna samt

Ekonomiafdelningen,

till det bestämda (Regl. I § 00) antalet styrmän vid styrmansafdelningen, konstaplar vid artilleri-, min- och ekonomiafdelningarna, skeppare vid tackelafdelningen, maskinister vid maskinafdelningen samt kvartersmän vid timmermansafdelningen.

Sjömanskåren består af:

- Matroskompanierna,
- Eldare- och handtverkskompanierna samt
- Båtsmanskompanierna.

Med afseende å tjenstgöringen indelas sjömanskåren uti:

- Matrosar,
- Minörer,
- Eldare,
- Handtverkare, innefattande segelsömmare, vapensmeder och timmermän samt

Ekonomister, innefattande förrådskarlar, kockar, hofmästare och sjukvårdare, äfvensom hornblåsare.

Hvar och en af dessa delar af bemanningen fördelas i anseende till tjänstbarheten uti två klasser, nemligen :

1:sta klassen, hvaribland erforderligt antal äro underofficerskorporaler, och

2:dra klassen,

hvarjemte finnes en *Varfsklass*.

Underofficerskorporaler bland matrosar, minörer, eldare, timmermän och ekonomister, hvilka skola ega skicklighet att kunna utöfva underofficerstjänst, hvar och en inom den underofficersafdelning, hvars åligganden förnämligast omfatta den yrkesgren han tillhör, utses att bestrida den underofficerstjänstgöring hvartill underofficerare icke äro kommenderade.

Korporaler uttagas i allmänhet inom 1:sta klassen, men öfriga förhandsmän må utväljas såväl inom 1:sta som 2:dra klassen, i hvilket syfte iakttages, att bland *matroserna* skola utbildas skickliga *signalmän*, *kanonkommendörer* och *gevärsskyttar* samt *förhandsmän vid sjömansarbeten*.

Till varfsklassen höra de som uppnått fyratio lefnadsår, hvilka med anledning af deraf följande mindre lämplighet för sjötjänst eller till följd af särskild yrkes- skicklighet blifvit flyttade till denna klass, afsedd för tjänstgöring inom stationerna.

Mariningeniörstaten = = = = =

Civilstaten = = = = =

Kleresistaten = = = = =

Lärarestaten = = = = =

Läkarestaten = = = = =

Sjökadettkåren består af sjökrigsskolans kadetter.

Skeppsgossekåren består af det antal kompanier med det antal skeppsgossar inom hvarje kompani, som gällande stat upptager.

Detta förslag, som icke åtföljes af motivering, synes vara föranlett af sakförhållanden som i det följande skola anföras :

Då flottans manskaps indelning i sjömansklasser, yrkesafdelningar och varfsklass, genom nådiga generalorder den 15 Juni 1874 anbefaldes, var denna åtgärd ett den tiden i allmänhet eftersträfvadt mål, nemligen att genom en slags arbetets fördelning göra *hvarje enskild karl* skicklig i någon viss del af tjänsten och sålunda få dess kraf i de särskilda detaljerna tillgodosedda. Om ock detta delvis lyckats, så kan man likväl ej förneka att denna organisation har bristfälligheter som gifva stöd för de föreslagna ändringarne.

Grunderna för indelningen i yrkesafdelningarna voro alltför olikartade för att medgifva en normal utveckling af sjelfva organisationen, ity att då för placering och utbildning inom matrosafdelningen och delvis för minörafdelningen, sådan denna ursprungligen var, den allmänna yrkesfärdigheten hos örlogssjöman- nen lades till grund, var för artilleristafdelningen specialistkunnighet vid kanonernas skötande det väsentliga och för ekonomistafdelningen — sånär som för de på denna afdelning inympade hornblåsarena, hvilkas tjänstgöring är rent militärisk — erfordrades kännedom om och skicklighet i rent ekonomiska göromål. De två återstående yrkesafdelningarna afsågo tillgodoseendet af det ombord å nutidens örlogsfartyg alltmer framstående behovet af i tekniskt hänseende skickligt folk.

Ett dylikt särskiljande af så godt som hela stam- men uti många afdelningar, hvar och en i flera klas- ser, har så att säga ställt det dermed afsedda målet i skuggan — och bästa beviset derpå är att, ehuru öf- ningarna under det decennium, som nu snart tillända- gått, sedan denna organisation trädde i verksamhet,

varit ytterst samvetsgrant utförda och dervid tillkommit fullt tidsenliga förbättringar, hvarigenom manskapets tjänstbarhet, individuelt tagen och till den omfattning öfningarna kunnat verka, ansetts tillfredsställande, så har ännu icke knappt något enda fartyg kunnat gifvas en så öfivad besättning som reglementet förutsätter — och detta oaktadt deri endast flottans stamtrupp ingått.

Detta uttalande kan icke gendrifvas dermed att organisationen, till följd af båtsmanskompaniernas rapodiska tillträde till öfningarna, ännu icke skulle hafva hunnit genomföras, ty

dels hafva redan så många uppfordringsturer af båtsmanshållet passerat skolorna, sedan indelningen i sjömansklasser och yrkesafdelningar infördes, att man klarligen kan se att båtsmannen i regeln står högst i utbildning omkring den tid, då han inträder i 2:dra sjömansklassen,

dels är det af nu ogynsamma öfningsresultat ingalunda bevisadt att icke ett bättre, äfven hvad sistnämnda del af bemanningen vidkommer, skulle kunna ernås.

Med afseende å tillgången på förhandsmän bland de yrkesafdelningar, hvilkas utbildning hittills förnämligast varit beroende af exercisskolornas verksamhet hänvisas till bilagda tabell, upptagande antalet inom hvardera afdelningen vid öfningsårens slut 1876—1883 — och deraf synes bland annat att endast 41 man 1:a klassens sjömän af artilleristafdelningen finnes för bemanningen till de 152 refflade kanoner, som nu tillhöra sjöförsvaret, annat att förtiga som ingalunda bättre stärker förhoppningen om systemets förmåga att möta de anspråk man derpå ställt. Man torde således kunna säga att antalet af förhandsmän och tillväxten deraf liksom utgöra en fingervisning på att bemanningens

organisation för öfning och utbildning angifvit en bestämd gräns för dess mottaglighet af skolöfning.

Detta har ännu tydligare framgått, sedan specialistkolor*) i vissa delar af tjänsten blifvit inrättade — och det vill nästan synas som att dessa senares tillkomst ovilkorligen skulle fordra en minskning af utbildningsstadierna.

Det enda sättet att åstadkomma en sådan lindring torde vara att inskränka antalet klasser till hvad de af gammalt varit och till hvad de äro i andra mariner, nemligen två.

Exercisskolan komme i sådant fall att bestå endast af två kurser: en rekrytskola hvari nyantagna skulle innan de användas till tjänstgöring, erhålla sin första sjömilitära utbildning och en korporalsskola, hvilkens genomgående skulle erfordras för uppflyttning till den 1:sta klassen, men som icke vore obligatorisk för andra än dem som tillhöra den rent militära delen af bemanningen, för hvilken dessutom uti skjutskolan finnas särskilda utbildnings- och tillämpningskurser vid vapnets bruk. Öfriga såsom minörer, eldare, handverkare och ekonomister utbildas efter genomgången rekrytskola vid varfven, i specialistkolor och vid andra inrättningar.

Vidkommande indelningen i yrkesafdelningar, vill det för öfrigt synas, som de hufvuddetaljer, af hvilka örlogstjänsten består, i detta hänseende äro bestämmande. Dessa äro sjömilitära, tekniska och ekonomiska.

Den förstnämnda, som i sig innefattar det egentliga sjöfolket, inbegriper de nuvarande matros- och artilleristafdelningarne samt 3:dje sjömansklassen. Då matrosafdelningen, efter senaste förändring, skall lemna

*) Minskolan har redan gifvit skäl för detta påstående och enahanda resultat kan förväntas af skjutskolan.

såväl de förhandsmän som afses att sköta styrmansdetaljen tillhörande göromål och som skola utbildas till styrmän, som förhandsmän vid egentliga sjömansarbeten och dem som skola utbildas till skeppare, och då sjöartilleriet alltid torde blifva flottans hufvudvapen och det således är af vigt att *alla* matrosar i egentlig mening äro vid dess handterande kunniga, samt att artilleristen äfven räknar sig vara matros — och då det i väsentlig mån skulle förenkla utbildningen, om den för massan af sjömanskåren vore lika — samt då man har bättre utsigter att ur ett stort antal erhålla verkligt skickliga karlar för den viktigaste delen af tjänsten, kanonernas skötande, och då dessa uttagas bland ett mindre antal, så har artilleristafdelningen äfven blifvit sammanförd inom den egentliga matrosklassen.

Den andra hufvuddetaljen af tjänsten, inbegriper minörer, eldare, segelsömmare, vapensmeder och timmermän, hvarvid ingen annan ändring varit behöflig än dessas samordnande till en *teknisk* afdelning.

Den tredje af dessa tjänstedetaljer, den *ekonomiska*, är äfvenledes af den art, att de göromål, som deraf äro beroende, så tydligt angifvas af tjänstens kraf, att utbildningen af den del af bemanningen, som dit delas, deraf bestämmes.

Angående *varfsklassen* synes kunna anses lämpligt att till förekommande af missgrepp och ojemheter vid öfverflyttningen såsom första vilkor deraf bestämmes en åldersgräns; den som före denna är olämplig för egentlig krigstjänst torde bära kasseras.

Underofficerarnes fördelning på afdelningar i stället för på stater torde föranledas

dels af det formelt origtiga såväl uti att för underafdelningar använda samma benämning som för hufvudindelning, exempelvis civil-, kleresi- m. fl. stater, som

af att för den militära indelningen (styrmans-, artilleri- m. fl. stater) hafva samma benämning som för den ekonomiska (varfvets stat m. fl. stater) hvilket senare vid flera förhållanden orsakar förvexlingar och otydlighet,

dels och synnerligen deraf att genom indelningen på afdelningar motsvarande dem, under hvilka såväl underofficerskorporaler som förhandsmän kunna rubriceras, dessa samtligas *gruppering för tjänstgöringen under sitt arbetsbefäl* torde väsentligen underlättas.

Tabell

upptagande antalet förhandsmän uti sjömanskårens här upptagna yrkesafdelningar åren 1876—83.

Vid öfviings- årets slut	Minör- afdelningen.			Artillerist- afdelningen.			Matros- afdelningen.		
	1:a kl. sjömän korporaler	2:a kl. sjömän	Summa.	1:a kl. sjömän korporaler	2:a kl. sjömän	Summa.	1:a kl. sjömän korporaler	2:a kl. sjömän	Summa.
1876	15	35	50	24	208	232	116	148	264
77	16	38	54	19	210	229	109	140	249
78	22	34	56	22	238	260	95	164	259
79	24	39	63	38	259	297	89	171	260
80	24	39	63	43	273	316	83	198	281
81	22	47	69	51	283	334	76	231	307
82	31	60	91	41	309	350	75	244	319
83	41	28	69	41	319	360	73	255	328

Besättningslista

uppgjord i enlighet med förslag till reglementsbestäm-
melser den 28 Januari 1884.

Officerare och vederlikar.

Kommendörkapten
Kapten
Löjtnant eller underlöjtnant
Läkare

Underofficerare.

Styrman
Artillerikonstapel
Skeppare
Minkonstapel
Maskinist
Qvartersman
Ekonomikonstapel

Manskap.

a) *Underofficerskorporaler i egenskap af:*
Styrman
Artillerikonstapel
Skeppare
Minkonstapel
Maskinist
Qvartersman
Ekonomikonstapel

b) *Öfriga af 1:a klassen.*

Matrosor
Minörer
Eldare
Ekonomister:
Förrådskarlar
Kockar
Hofmästare
Sjukvårdare

c) *2:a klassen:*

Matrosor
Minörer
Eldare
Ekonomister:
Förrådskarlar
Kockar
Hofmästare
Sjukvårdare

d) *Oberoende af klass:*

Segelsömmare
Vapensmed
Timmerman
Hornblåsare
Skeppsgossar

Summa

Anm. Inom de under b) och c) upptagna böra finnas:

Afsedda för skepps- och stationskorporals-
tjänst
1:e signalmän
Kanonkommendörer
Skyttar
Dykare

* Betyder en med uppbörd.

** « min- och en med maskinuppbörd.
1 « handhafver tillika styrmansuppbörden.
2 « « artilleriuppbörden.
3 « « skeppareuppbörden.
4 « « minuppbörden.
5 « « timmermansuppbörden.
6 « « redogörareuppbörden.

Tabell

utvisande beloppet af den dagslöning som åtnjutes under kommandering ombord (Regl. III bil. 66) af manskap, uppgjord i enlighet med förslag till reglementsbestäm-
melser den 28 Januari 1884 och gällande afföningsvilkor, med tillägg af det som under d) härnedan förekommer.

	Kr.	öre
<i>Manskap.</i>		
a) <i>Underofficerskorporal</i>		50
om han bestrider underofficerstjänst (Regl. I § 8) vid annan afdelning än maskin- afdelningen	1	50
om han bestrider underofficerstjänst (Regl. I § 8) vid annan afdelning än maskin- afdeln. och har uppörd	1	75
om han är eldare		80
om han bestrider maskinisttjänst (Regl. I § 8)	2	25
om han bestrider maskinisttjänst och har uppörd	2	50
b) <i>Öfriga af 1:a klassen:</i>		
af matros- eller eldare- och handtverks- komp.		50
om han är eldare		80
” sjukvårdare		60
” kock		80
” hofmästare		80
” hornblåsare		60
af båtsmanskompani		30
om han är eldare		60
” sjukvårdare		35
” kock		50
” hofmästare		50

c) *2:a klassen:*

af matros- eller eldare- o. handtv.-komp. om han tillhör lägsta löneklass.	20
” lägsta löneklass och der- jemte är hornblåsare ...	25
” annan löneklass än den lägsta	40
” annan lönekl. än den läg- sta o. derj. är hornblåsare	50
om han är sjukvårdare	50
” kock	60
” hofmästare	60
af båtsmanskompani.	12
om han är rekryt	10
” approberad i korporalsskolan*)	20
” eldare	30
” sjukvårdare	30
” kock	40
” hofmästare	40
d) <i>Oberoende af klass:</i>	
af matros- eller eldare- o. handtv.-komp. skepps- och stationskorporal.	60
1:e signalman	60
i skjutskolan approberad kanonkommen- dör eller skytt	60
dykare	60
af båtsmanskompani:	
skepps- och stationskorporal.	40
1:e signalman	40
i skjutskolan approberad kanonkommen- dör eller skytt	40
dykare	30

*) Med «korporalsskolan» förstås den skolkurs, hvori approbation
erfordras för uppflyttning efter föreskrifven tjänstetid, till 1:a klassen.

(Insändt.)

Om lek- och kampöfningar med kongl. flottans manskap.

Intet yrke innebär i sitt innersta väsen ett högre behof af symmetrisk kroppsutveckling än sjömannens. Och intet yrke fordrar så, som sjömannens, af den enskildte, af den allra obetydligaste ombord, att han i utöfningen af sin tjänst tänker och handlar fritt, efter sitt eget bedömande, så som hans eget sunda förnuft bjuder honom att handla.

Och likväl, trots de fria tendenser, som tyckas utgöra grunden, ja så att säga själen i hans yrke, synes det oss som om i verkligheten dessa, sjömannen karakteriserande egenskaper inom vår marin ej komme till sin fulla rätt. Harmonien emellan den af oss beprisade handlingsfriheten och förmågan att hastigt uppfatta och bringa till ett hastigt verkställande hvad han uppfattat, synes ej fullkomligt klar. Det fattas honom något härför, nämligen det innerliga sambandet mellan hans fysiska och moraliska krafter eller med andra ord det herravälde öfver sin egen kropp, utan hvilket en snabb uppfattning och ett hastigt verkställande af en gifven befallning ej kunna förenas.

Redan Grekerna, det folk för hvilket kroppsöfningarna egt sin största betydelse, kände att det fordrades en frisk kropp för att uppamma en frisk själ och det lemnade äfven nästan uteslutande åt kroppsöfningarna att dana det unga släktet. Genom täflingar sökte man egga eleverna till utvecklande af själsnärvaro, mod och beslutsamhet, hvarjemte man i allt som

till uppfostran hörde allvarligt bemödade sig om att hos den unge ingjuta känslor af kärlek till fosterjorden. Sådan var, i korta drag tecknad, deras uppfattning om uppfostran, men vår tid har i detta hänseende ej hunnit så långt. Vi stå vid begynnelsen, der de deremot hade hunnit taga steget fullt ut. Vi vilja ej anställa några jemförelser här, men tänkom oss likväl en grekisk yngling, till exempel från tiden för de olympiska spelen, jemförd med en med honom jemnårig ur vår allmogeklass. Antag att den senare är en nyantagen båtsmansrekryt och att således i likhet med den förre hans lif är egnadt åt kriget. Hvilken påfallande olikhet råder ej emellan dem, ehuru båda hafva valt samma yrke! Hvilken skilnad uti att från barndomen hafva blifvit härdad för det lif, för hvilket man blifvit bestämd, emot att först vid mogen ålder börja egna sig åt sin lefnads mål! Men han är frisk och stark, vår rekryt, och för med sig en god vilja, när han kommer upp på stationen för att genomgå sin profårskurs, som skall utbilda honom till det militära yrket. På ett år skall han inlära det, som under årtal försumrats och ännu mycket mera, som hans nya yrke kräver af honom. Fordringarne på honom äro många och det är ej utan en ärlig sträfvan han skall vinna sitt mål — att blifva en god sjöman. Han genomgår sin kurs, approberas och vinner rättigheten att kallas sjöman, med dertill hörande förmåner — och dermed är hans skolbildning slut. Såvida han ej efter några år åter kommenderas in på skolan, för att genomgå en ny kurs till högre sjömansklass kommer han aldrig mera att erhålla någon öfning i och för underhållet af de färdigheter han en gång såsom rekryt der inhemtat. I de mera direkt till yrket hörande färdigheterna erhåller han naturligtvis genom sin tjänstgöring oftare

påminnelser, men gymnastik och fäktning, som en gång hafva fövandlat honom, gjort hans leder böjliga och mjuknat senor och ben äro för honom döda. Verkan deraf ger sig snart tillkänna och om han ej erhåller någon kroppsrörelse som ersätter, hvad han genom förlusten af gymnastiken förlorar, tro vi, att han snart står på samma ståndpunkt, som han gjorde, när han som nyantagen rekryt inträdde i tienstgöring på stationen. Något borde göras till förhindrande af detta förhållande och då vi ej hafva råd att hvarje år låta allt disponibelt manskap genomgå en liten repetitionskurs vid våra skolor, våga vi härmed föreslå att, åtminstone för dem som vore hågade att deri frivilligt deltaga, bereddtes tillfälle till nyttiga öfningar, i hvilka de kunde utveckla sina krafter och underhålla sina lemmars smidighet.

I det ofvan sagda hafva visserligen endast båtsmannens behof af dylika öfningar blifvit påpekade, enär de äro mest i behof deraf, men detsamma gäller naturligtvis äfven matrosen och hvarje annan kongl. flottan tillhörig, som vid skeppsgosseskolan kanske erhållit sin uppfostran.

Låt oss här göra ett kort uppehåll för att kasta en blick på våra vapenbröder inom arméen. Det är de som närmast gifvit oss anledning till denna lilla betraktelse. Det är inom den och särskildt inom de i Stockholm garnisonerade corpserna, vi nu under tvenne somrar hafva sett exemplet af en handlingskraftig trupp som med lif och lust omfattat det dem erbjudna tillfället att deltaga i gymnastiskt-militära öfningar på mötesplatserna. Frivilligt hafva de deltagit i dessa öfningar och frivilligt hafva de dem instruerande officerarne fört dem an.

Hos oss på flottan spårar man ej några ansatser

i denna rigtning. Skulle det måhända ej finnas tillgång på lämpliga öfningar för vårt folk? Eller är måhända vårt manskap ej mottagligt för dem? Nej skälet är helt visst ett annat. Åtminstone anse vi för vår del orsaken dertill vara den, att bland befälet ej funnits de, som med nog allvar gjort sig till målsmän för dylika nyttiga öfningars spridande i vårt vapens djupa leder. Det är ej nog att intresse därför finnes hos en eller två; det måste vara allmänt och det måste öfvergå till handling.

Man har visserligen hos oss större svårigheter att bekämpa vid dylika öfningars sättande i gång, än hvad man har vid arméen, enär, under den för dessa öfningar lämpligaste årstiden — sommaren — vårt manskap vanligen är kommenderadt till sjös, men vi anse därför ej, att detta skäl är nog starkt, att det bör förmå oss att helt och hållet afstå från dem. Det är just under sjöexpeditionerna och synnerligen på exercisskolornas öfningsfartyg vi böra lemna vårt manskap tillfälle att i den fria leken och kampöfningen pröfva sitt skarpsinne, sin rörlighet och sina krafter. Vi tveka nämligen ej att uttala såsom vår öfvertygelse att det är de i vårt land brukliga "fria lekarne", om hvilka vi i främsta rummet böra lemna vårt manskap kännedom och att dessa lekar böra utföras såväl i land som ombord, såväl hemma på stationen som under sjökommanderingen — vi hänvisa i öfrigt till gymnastikreglementet för flottan sidd. 51 och följande.

Inom arméen sysselsätter man sig mest med rent gymnastiska öfningar såsom höjd och längdsprång, löpande m. m. och stundom erhålla de en militärisk prägel då de t. ex. ske under bärande af packning.

Utan att vilja förringa dessa öfningars värde förkasta vi dem dock såsom olämpliga för vårt manskap.

När man, såsom vid arméen, kan bestämma öfver tid och rum för dessa öfningars utförande, hylla vi obetingadt den åsigt, att de böra få en så gymnastisk anstrykning som möjligt, men för oss, som kanske endast få en ledig stund då och en annan då, en här och en der, är det viktigare att beakta det gynsamma tillfället då det yppar sig och hellre genast sätta leken i gång, än att uppehålla oss vid förberedande gymnastiska öfningar. Vid arméen hafva dessa öfningar dessutom enligt vårt förmenande det fel, att de — delvis — hafva till syfte, att, vid en såsom afslutning anordnad täflan i kroppsöfningar mellan manskap ur olika corpser ådagalägga den ene eller andre individens förtäden, hvar och en uti sin konst.

Något dylikt kan naturligtvis ej ifrågakomma hos oss. I täflan ligger visserligen en ökad äflan till utveckling af kraft och beslutsamhet, men då vi föreslå den "fria leken" och icke gymnastiköfningen förvisa vi samtidigt hvarje tanke på den yrkesmessiga täflingen; ty i sjelfva lekens natur ligger för den intresserade deltagaren en eggelse tillräckligt stark att hvarje främmande element må kunna uteslutas ur densamma. Och under antagande att vårt folk en gång lärt sig inse lekens betydelse, är det icke heder nog, att, då exercisfartygen någon gång under sommaren träffas, i egenkap af de skickligaste spelarne från det ena fartyget — t. ex. uti "pärk" — få utkämpa en dust med de häri dugtigaste från det andra? Tänk på de engelska fartygen med sina cricketpartier. Med hvilket intresse är icke detta spel der omfattadt. Kunna vi icke då hos oss hoppas på litet framtid för våra egna nationella lekar?

Den största svårighet blir att utse lämplig tid på dygnet till dessa öfningars utförande under sjöexpeditionerna. Vi veta att exercistiden är knapp och att

någon del deraf svårligen kan afstås, men vi tro och hoppas likväl, att, om fartygschefen med välvilliga ögon ser att hans underlydande sysselsätta sig med öfningar i det fria, han då äfven hjälper dem genom att utse lämplig tid dertill. Hafva de så tid till sin disposition — nog veta de att skaffa sig lekplats.

Intet tvång bör finnas i dessa öfningar. Hvem som vill må deltaga uti dem. Inga vissa bestämda lekar skola öfvas, utan må det bero på de deltagandes håg, hvarmed man kommer att sysselsätta sig. Till en början är det naturligtvis nödvändigt att någon härför intresserad bland befälet tager hand om dessa öfningar, dels för att undervisa och dels för att mannen för om masten må se, att det verkligen finnes intresse för saken hos andra än honom sjelf, och så småningom, ju mera hemmastadda, de känna sig, kommer nog leken att gå af sig sjelf. Exercisfartygen och skeppsgossebriggarna, inrymmande mellan sina relingar det största antalet ungt lifskraftigt folk och god tillgång på befäl, äro otvifvelaktigt de fartyg ombord på hvilka dylika öfningar hafva största utsigt att kunna lyckligt sättas i verket, men äfven på andra fartyg anse vi det ej omöjligt att de kunna införas.

Hemma på stationerna hafva om sommaren ej gerna några lek- och kampöfningar utsigt att omfattas med större liflighet, då ju nästan allt yngre manskap är ute till sjös. Fogade emellertid händelsen så, att inga större rustningar förekommo, lemnades likväl derigenom ett synnerligen godt tillfälle åt de hemmavarande att de ljusa sommarqvällarne samlas till lekar och kampöfningar.

Under vintern lägger årstiden hinder i vägen för sådana öfningars utförande i det fria. Kälkbacks- och skridskoåkning äro visserligen att rekommendera, men

de fordra en kostbar attiralj af kälkar och skridskor och kälkarne passa dessutom endast för de yngste. Hade man råd att vid exercis- och skeppsgosseskolorna hålla ett antal skridskor, som mot qvitto utlemnades till manskapets förfogande, lemnade man dem derigenom tillfälle till en angenäm och nyttig förströelse; men kostnaden för skridskorna är för stor, för att vi skulle hysa något verkligt hopp om deras anskaffande.

Vi hafva här talat om idrotter för sommaren och för vintern, men det finnes äfven en öfvergångsperiod mellan sommaren och vintern och en annan mellan vintern och sommaren, under hvilka det gifves många vackra dagar och månget tillfälle till förströelse i det fria. För sådana dagar borde det finnas någon redskap, hvarmed det deraf roade inkasernerade manskapet kunde sysselsätta sig. Skeppsgossarne hafva t. ex. kägelspel och vi veta att försök till erhållande af anskaffningsmedel till dylikt spel för exercisskolan i Carlskrona äfven gjorts. Men enär rekryten ej, i likhet med skeppsgossarne, äro nog lyckliga att hafva verkstäder, der de sjelfva kunna förfärdiga käglor och klot, så hafva de hittills fått vara dem förutan. Fäster man sig vid prisbilligheten, skulle några bollar utan synnerlig kostnad kunna anskaffas och icke få lekar med deras tillhjälp sedan utföras. Dessutom finnes ju lekar, som icke fordra någon redskap alls, åtminstone ingen annan redskap, än hvarje man utan penningeuppoffring kan förskaffa sig sjelf.

Vi hafva ännu några ord att tillägga med afseendet särskildt fäst på rekrytens första öfningar efter uppkomsten på stationen.

Den första undervisning han här får, består uti inlärandet af att stå i "gif akt!" och att gå, d. v. s. att gå som det höfves en krigsman. Det är i rekryt-

marschen de första sträfvandena i detta senare afseende nedläggas.

Intet torde vara viktigare än att till en början lära honom hur han skall stå och gå och låta ståendet och gåendet blifva de grundelementer, på hvilka den stora byggnaden sedan skall resas, men, utan att vilja kullkasta principen om ofvanberörda öfningars vikt, våga vi likväl föreslå att jemte dem ställes ett mera upplifvande element, någonting som kunde rycka upp honom mera än dessa öfningar göra. Hvar och en som tänker sig in uti hans ställning skall ovilkorligen finna, hur själsdödande dessa första öfningar måste förefalla den, som aldrig förr exercerat, och ej är van att höra detta ideliga "takt, tu!" "takt, tu!" ringa i sina öron. Det är omöjligt att tänka sig, att de skulle kunna verka upplifvande på honom, hvilket de dock borde göra, ty om han förlorar lusten och hågen för sitt arbete, blir produkten af hans egna och befälets ansträngningar ett intet af hvad den kunde vara. Det är ej vår mening att förkasta rekrytmarschen såsom ett godt medel till inlärande af en lätt och fast gång, men så länge det är en obestridd sanning, att gåendet ej endast inläres genom fortsatt öfning i gång, tro vi också, att många enkla gymnastiska lekar ställda vid sidan af och delvis omvexlande med gångöfningarna äro af ej ringa gagn vid rekrytens första militär-uppfostran. Och enär de första öfningarna vid exercisskolorna inträffa vid en tidpunkt af året då ännu många vackra dagar återstå, och det är vanligt att — åtminstone i Carlskrona — öfningarne då bedrifvas i det fria, så förefölle det oss så enkelt och naturligt, om man gjorde de i alla fall nödiga raststunderna något längre och under mellantiderna sysselsatte manskapet med en lättare mindre ansträngande lek. Öfningarne fingo der-

igenom en helt annan karaktär för honom och vi tro, att han med helt andra känslor än nu skulle, vid signalen till uppställning, infinna sig i ledet.

Vi hafva här sökt framställa våra tankar om önskvärdheten af fria lekars och kampöfningars införande bland vårt manskap och lemna åt äldre och erfarnare män än vi att realisera våra tankar, i hvad de anses utförbara. Och då vi nedlägga pennan, sker det under förhoppning att litet hvar bland befäl och manskap må komma att få ögonen öppnade för dessa öfningars stora betydelse såväl för den enskildte som för tjensten i sin helhet. Den enskildte skall genom dem erhålla en angenäm och nyttig omvexling i lifvet ombord och på stationen. Mången ledig timme, som eljest måhända tillbragtes på krogen skall genom dem kunna förströs på ett värdigare sätt vid leken i kamraternas krets. Dessa lekars härdande och uppmjukande inflytande på menniskoorganismen skall forma denna till ett lydigare redskap under viljan, deras kraf på en snabb uppfattning och en klar omdömesförmåga skola skärpa dessa de lekandes egenskaper och vi äro förvissade att tjensten skall hålla sig skadeslös för den obetydliga tidsförlust, som genom dessa lekar möjligen kan drabbas densamma, genom den ökade kraftfullhet och den mera vakna blick dess söner genom dem förvärfva sig.

—g—

Hvarjehanda.

Nybyggnad af krigsfartyg för engelska flottan.

Under sistförflutna året hafva 14 nya engelska krigsfartyg af olika tontal och certer blifvit satta i sjön, hvarförutom dels konstruktion af 12 nya fartyg anbefalts, dels arbetet å 7 andra, som redan förut blifvit satta å bädd, fortsatts.

De förstnämnda, af hvilka flere vid 1883 års slut äfven voro till maskiner, inredning, bestyckning m. m. fullt färdiga, äro följande:

“*Amphion*“, “*Arethusa*“ och “*Leander*“ oceankryssare af andra klassen, hvardera om 3750 tons, 5000 kästkrafters maskiner och 10 kanoner; “*Rapid*“ och “*Royalist*“, enkelskrufscompositekorvetter, hvardera om 1420 tons och med maskiner af 950 kästkrafter; “*Dolphin*“ och “*Wanderer*“, compositeavisofartyg, hvardera om 925 tons, med 750 hästkrafters maskiner och förande 3 kanoner; “*Albacore*“, “*Mistletoe*“ och “*Watchful*“, compositekanonbåtar, hvardera om 560 tons, med 650 hästkrafter och 4 kanoner; “*Calypso*“, skrufkorvett af jern och stål med träklädsel, mätande 2770 tons, med 3000 hästkrafters maskiner och 16 kanoner; “*Imperieuse*“, pansarfartyg med barbett-torn, bygd af stål, mätande 7390 tons, med maskiner af 8000 hästkrafter och dubbelskruf samt förande 10 kanoner; “*Collingwood*“, pansarfartyg med barbett-torn, mätande 9150 tons, med maskiner af 7000 hästkrafter och afsedt att föra 10 svåra kanoner samt “*Sphinx*“, hjulbåt om 1130 tons, 1140 hästkrafter och afsedd att bestyckas med 7 kanoner.

Fartyg, hvars konstruktion under året blifvit anbefald, äro:

Två med stålpanzar, barbett-torn och dubbelskruf försedda fartyg med namnen "*Anson*" och "*Benbow*", hvardera om 10000 tons, med 7500 hästkrafters maskiner och afsedda att föra 10 svåra kanoner; en andra klassens oceankryssare af stål med dubbelskruf, benämnd "*Mersey*" om 3550 tons, afsedd att erhålla maskin af 6000 hästkrafter och 14 kanoner; en compositekorvett med namnet "*Pylades*" om 1420 tons och som skall hafva maskiner om 1000 hästkrafter och föra 14 kanoner; två andra klassens kryssare af stål med dubbelskruf, som erhålla namnen "*Severn*" och "*Thames*", hvardera om 3750 tons och 6000 hästkrafters maskiner; tre compositekanonbåtar med namnen "*Acorn*", "*Marianer*" och "*Racer*", hvardera om 950 tons, 850 hästkrafter och 4 kanoner; två compositeskruffartyg med namnen "*Melita*" och "*Swallow*", som hvardera skola föra 3 kanoner och ett pansarfartyg af stål med torn, ramm och dubbelskruf, som skall bära namnet "*Hero*" och å hvilket skola tillämpas alla nutidens förnämsta förbättringar och inrättningar.

Tidigare påbörjade och under arbete varande fartyg, af hvilka flera vid detta års ingång närmade sig sin fullbordan äro: en 16-kanons skruffkorvett af stål och jern med träklädsel, med namnet "*Calliope*", mätande 2770 tons och med 3000 hästkrafters maskiner; en 14-kanons compositekorvett med namnet "*Caroline*", om 1420 tons och 950 hästkrafters maskiner; tre pansarfartyg af stål med barbett-torn, med namnen "*Campdown*", "*Howe*" och "*Rodney*", hvardera om 9600 tons och afsedda att förses med 7500 hästkrafters maskiner och dubbelskruf samt att föra 10 kanoner; ett dylikt fartyg, något mindre men med större maskin-

kraft och som fått namnet "*Warspite*" samt en andra klassens kryssare af stål med namnet "*Phaeton*", om 3750 tons, med 5000 hästkrafter och dubbelskruf.

Engelska amiralitetet har äfven för afsigt att låta bygga ett nytt torpedoskepp, större än "*Hecla*" och särskildt afsedt att föra 1:a klassens torpedobåtar. De torpedobåtar af denna klass, som härför komma att konstrueras, torde komma att likna de ryska torpedobåtarna af 1:a klassen. "*Hecla*" förer endast torpedobåtar af 2:a klassen.

(Army and Navy Gazette.)

Kinesiska pansarkorvetter. Korvetten "*Ting-Yuen*" (Ewiga freden) är bygd på bolaget Vulcans varf i Breddof nära Stettin. Fartyget liknar till sin konstruktion de tyska pansarkorvetterna af "*Sachsens*" typ. Skroffvet är helt och hållet af jern och dess dimensioner äro:

Längd.....	87,924 m.
Bredd.....	18,288 "
Djup i rummet.....	8,229 "
Djupgående, fullt utrustadt.....	6,096 "
Displacement.....	7500 tons.
Indikeradt antal hkr för maskinen....	6300.
Fart.....	14,5 knop.

Korvetten är försedd med ramm, hvars spets framskjuter 3,495 m. under vattenytan och 3,60 m. framför stäffen. Midtuti fartyget är en pansarklädd kasse matt af 52,20 m. längd. Pansaret sträcker sig 1,50 m. under vattenlinien. Tjockleken af kasse mattens pansar är till en höjd af 2,30 m. öfver och 60 cm. under vattenlinien 35,5 cm.; längre ned är pansarets tjocklek 15 cm.

I kasse mattens främre del äro två kanontorn på sådant sätt förenade sins emellan att de tillsammans i horizontal skärning bilda en 8. Dessa torn äro sär-

skildt klädda med pansar af 25,4 cm. tjocklek. Emellan de båda plattformarne för de båda kanonerna är ett litet torn för den kommenderande, klädt med 20 cm. pansar.

All pansarklädseln är af compositssystemet och tillverkad vid Dollingers verk i Tyskland. Teakbädden till pansarn har samma tjocklek som sjelfva plåten. De delar af korvetten för- och akterut, som icke äro pansarklädda hafva ett däck anbringadt lägre än vattenlinien och bepansradt med plåtar af 7,62 mm. tjocklek.

Korvettens skeppskropp är inrättad efter rutsystemet: Utom det stora longitudinalskottet från fören till aktern, har den sex skott parallella med diametralplanet; det sjette skottet utgör just väggen på hvilken pansarklädseln hvilar. Det ena af longitudinalskotten, gående ända till undra däck, delar rummet under detta däck med hjälp af tvärsnitt i omkring 200 vattentäta afdelningar, ibland hvilka 24 äro för- och akterom kasematten och äro fyllda med kork ända till vattenlinien. Den delen af fartygskroppen som är öfver det undra däck är äfven deladt genom ett system af längd- och tvärsnitt uti 23 vattentäta afdelningar, som sinsemellan stå i kommunikation med portar att hermetiskt tillsluta. De afdelningar som ligga emellan det lägre däck och pansardäcket och de inre med kork fyllda afdelningarne begagnas till förvaringsrum för förnödenheter, hufvudsakligen kol, och följaktligen utgöra dessa, utöfver pansarklädseln, ett supplementskydd för fartygets inre, hvaraf dessutom den fördelen vinnes att vattnets tillflöde i afdelningen reduceras. Fartyget har två stora sidokölar.

Korvettens framdrifningsmaskiner utgöras af två af hvarandra helt och hållet oberoende, båda konstruerade efter trecylindersystemet. Skrufvarne äro af

brons, fyrbladiga. Den har 8 cylindriska pannor, anbringade två och två tillsammans i vattentäta afdelningar. Eldstäderna äro vända mot fartygets sidor och kolen tages direkte från boxen vid eldningen. För hvarje grupp af 4 pannor är en oval skorsten och de båda skorstenarne hafva plats den ene på sidan om den andre uti fartygets diametralplan.

Styrinrättningen kan skötas för hand eller med tillhjälp af hydrauliska apparater. Hufvudratten är akterut i öfverbyggnaden, under det den hydrauliska apparaten är anbringad i en brunn under pansardäcket.

Fartyget har två master och märsarne äro bestyckade med Hotchkiss' maskinkanoner.

Artilleriet utgöres af:

4 st. 30,5 cm. kanoner, 25 kaliber långa och väg. 32 tons;
2 st. 15 cm. " 35 " " " " 4770 kg.;
2 st. båtkanoner, 7,5 cm., af 100 kg. vikt.

30,5 cm. kanonerna äro placerade två och två tillsammans på gemensam plattform uti de ini kasematten inrättade tornen. Plattformarne röras med ångmaskin och, i händelse af behof, äfven med handkraft. Med dessa 4 kanoner tillsammans kan eld gifvas rund hela horisonten. Af de två 15 cm. kanonerna är den ena ställd på backen och den andra på skansen i kursör-lavetter på centralpivot.

15 cm. kanonerna såväl som 30,5 cm. kanonerna äro skyddade mot gevärseld med stålsköldar.

Dessutom finnas ombord 6 revolverkanoner af Hotchkiss' konstruktion och 2 torpedoskjutningskanoner.

Fartyget är slutligen försedt med 2 torpedobåtar 19,50 m. långa och görande 15½ knops fart.

Vid profтур för maskinerna hafva dessa utvecklade 7200 indikerade hästkrafter, gifvande fartyget en fart af 15,384 knop.

De kanoner som utgöra korvettens bestyckning äro från Krupps etablissementer. 30,5 cm. kanonerna hafva med normal laddning af 100 kg. krut R. R. afskjutit en projektil af 329 kg. med en medelutgångshastighet af 500 meter. 15 cm. kanonerna hafva med en laddning af 17 kg. samma sort krut gifvit projektiler af 51 kg. en utgångshastighet af 540 meter.

Enligt dessa resultat kan man antaga att med 30,5 cm. kanonen kan på närmaste afstånd genomskjutas en smidd jernplåt af 49 cm. tjocklek eller två sammanlagda plåtar af 29 cm. vardera samt att med 15 cm. kanonen på dylikt afstånd kan genomskjutas en plåt af smidt jern, 32 cm. tjock eller två plåtar på hvarandra, vardera af 19 cm.

Man har senare pröfvat pålitligheten af kanonernas aptering på plattformarne och huru alla mekanismer och föreningar, som tillhöra kanonernas rörelseapparater, fungera och dervid skjutit 14 skott med 30,5 cm. kanonerna. Vid afskjutandet af båda kanonerna i samma torn samtidigt befanns tornets ställning icke på något sätt rubbadt efter skotten, men efter 5:te skottet aflossadt ensamt, hade tornet rubbats 156 mm., som motsvarar 2° 14'. Likaså efter 10:de skottet hade det rubbats 65 mm. motsvarande 1° 12'.

Då man sköt de första skotten från tornen lät man kanonbetjeningarne gå ut, men för de följande stannade de på sina poster.

Riktningvinklarne som blifvit angifna för kanonerna måste något modifieras med anledning af den betydliga krängning, som den vid tillfället rådande ganska hårda bris åstadkom.

8:e, 9:e och 10:e skotten affyrades samtidigt och den lefvande kraft, som dervid utvecklades utgjorde sammanlagdt 12600 metertons; korvetten blef likväl icke här af skakad.

Efter hvarje salva lät man tornen gå rund och iakttog att roteringsmekanismen fungerade på ett fullkomligen reguliert sätt.

Korvettens skador under skjutningen hafva varit alltför obetydliga för att ens behöfva nämnas (några skrufvar lossnade, några fönster söndrade.)

Skjutningen med 15 cm. kanonerna hafva varit lika goda och resultatet af profven med korvetten i sin helhet, hafva, enligt "Deutsche Heeres-Zeitung" varit ganska tillfredsställande.

Times' Berlinerkorrespondent har gifvit en något afvikande berättelse om försöken.

Efter denna skulle vid afskjutningen af de svåra kanonerna besättningen och öfrige närvarande hafva nödgats stoppa bomull i öronen och fastklänga sig vid trappor och takling; en man skulle hafva blifvit kullslagen, två trappor sönderbrutna, möbler krossade och glas sönderslagna. Dessutom skulle den våldsamma skakningen hafva från kolboxarne utslungat kolstycken som träffat kringstående, och flere af dem som medföljt för att åse försöken lära "såsom minne" medtagit bitar af sönderslagna effekter.

Huru härmed än må vara, hindrar detta icke, att pansarkorvetten "*Ting-Yuen*" är ett relativt ganska kraftigt krigsfartyg.

Pansarkorvetten "*Tchi-Yuen*". Denna korvett, som sattes i sjön den 1 December sistlidet år, är den tredje af samma typ som blifvit för kinesiska regeringens räkning bygd på tyska bolaget Vulcans varf vid Stettin.

Detta fartyg är helt och hållet af stål; dess längd i vattenlinien är 72 meter; dess bredd 10,5 meter; höjden i rummet 7,20 meter; fullt utrustadt är dess djupgående 4,80 meter. Dess två compoundmaskiner äro dubbelecyindrige, utvecklande tillsammans en kraft af

2800 indikerade hästkrafter, drifva hvardera en trebladig skruf och böra gifva fartyget en fart af 15 knop. Deplacementet af fartyget fullt utrustadt skall blifva 2355 tons. Fartygets bestyckning består af två Krupps 21 cm. kanoner af 35 kalibers längd, placerade på en gemensam rörlig plattform och skyddade i ett hårdt bepansradt torn, samt dessutom af en Krupps 15 cm. kanon af 35 kalibers längd, placerade på aktra delen af däck. Båda kanonplatserna äro skyddade med rörliga stålkupoler. Fartyget är dessutom försedt med torpedoskjutningsapparater, af hvilka en är anbringad i förstäfven under vattenlinien och de tre öfriga akterut på mellandäcket tätt öfver vattenlinien. 6 st. Hotchkiss' kanoner äro placerade på öfra däck, för att tjena till fartygets försvar emot anfallande torpedobåtar. Maskinerna, pannorna och ammunitionsförråden äro skyddade af ett pansar af 75 mm., som i fartygets ändpartier sträcker sig 1,45 m. och på dess midt 0,45 m. under vattenlinien. Det rum, som inneslutes emellan sidopansarn och mellandäcket, är deladt genom längskepps- och tvärskeppsskott i ett stort antal vattentäta celler. I fartygets mittparti äro de celler som ligga ytterst åt sidorna fyllda med kork, under det att de öfriga användas till kolboxar, proviantrum, kettingslårar m. m.

Befäl och besättning hafva sina bekvämligheter på mellandäck. Lufttrummorna, som från öfra däck genomgå den bepansrade delen och lemna luft till de afdelningar hvaruti maskiner och pannor inrymmas, äro till en höjd af 90 cm. öfver vattenlinien klädda med pansar af 25 mm. Alla pansarplåtarna äro efter compoundsystemet och tillverkade vid Dillingen. Fartyget skall icke hafva tackling, med undantag af en signalmast af jern, försedd med en maskkorg, afsedd att be-

styckas med Hotchkiss' kanoner. Utom vanliga roddbåtar förses fartyget med två ångslupar, af hvilka den ena skall föra en 7,5 cm. kanon och den andra en mindre torpedoapparat.

Danmarks lifräddningsväsen. Ur en för kort tid sedan utkommen berättelse om Danmarks lifräddningsväsen hafva vi bland annat inhemtat:

att å de nya räddningsbåtar som blifvit anskaffade några förändringar i konstruktionen blifvit vidtagne, hvilka visat sig fördelaktiga. Sålunda har, med bibehållande af samma längd i vattenlinien, som å de gamla (30 fot), stäfven gjorts mindre framspringande, hvarjemte båtarne gjorts litet bredare och fylligare midskepps.

Häri genom samt genom någon förändring i luftlådornas placering, hafva båtarne blifvit betydligt styfvare samt mera lättrodda. De äro inrättade att ros med 5 åror på hvar sida i stället för 6. Häri genom har manskapet bättre plats att sträcka ut armarna och använda hela sin kraft på årorna, hvarjemte äfven utrymmet för skeppsbrutne blifvit ökad.

Uppsyningsmännen vid lifräddningsanstalterna hafva erhållit lämplig uniform.

Sedan ministeriets uppmärksamhet blifvit fäst på att genom försök vid räddningsstationerna på nordkusten af Cornwall och Devon, det blifvit konstateradt, att olja, som utgutes i hafvet från räddningsbåtarne, utöfvade en betydlig verkan att dämpa brottsjöarne, så har man vid flera stationer i Norrejylland och Bornholm verkställt försök i ofvannämnda riktning. Då dessa bevisat, att till och med en ringa quantitet olja vid flera tillfällen kan ha en fördelaktig verkan som brottsjödämpare, har det nämnda hjälpmedlet blifvit påbudet

till allmänt bruk vid räddningsstationerna. För hvarje station anskaffas för detta ändamål ett större kärl för oljans bevarande och hvar båt förses, när den går ut, med två mindre kärl som anbringas akter i båten.

Från den 1 April 1882 äro lönerna något höjda.

Tobruk (norra kusten af Afrika.) (Utdrag ur professor Schweinfurth's berättelse om en resa med tyska kanonbåten "Cyclop".)

Infarten i hamnbugten är så rymlig, öppen och djup, att man snart sagdt med förbundna ögon kan styra dit in, sedan man först fått fatt på inloppet. Klippor och grund finnas icke. Tobruk har fördelen framför andra hamnar på Afrikas nordkust att den är öppen endast åt det håll hvarifrån storm är sälleyntast på dessa trakter, nemligen från O. t. S. till SO. t. O. Hamnen är rymlig och djup intill stränderna, närmast land omkring 6 meter, som inom kort ökar sig till 12 meter.

Häraf synes att Tobruk vida öfverträffar de flesta öfriga hamnar å Afrikas nordkust. Endast Biserta erbjuder samma skydd under det Arzeu och Bona icke äro så rymliga. Alexandria åter är svår att göra an och har obehaget af svår dyning med vestlig vind. Bamba och Burdia åter äro icke så väl skyddade mot öster.

Tobruks medeldjup är 6 till 9 famnar; dess längd är 2,17 och bredd 0,75 minuter.

Mindre och obehärade fartyg böra vara försigtiga om de ankra i Tobruk, emedan befolkningen icke är fullt pålitlig.

Tobruk skulle kunna bli en vigtig plats om den medelst jernväg sammanbands med Alexandria, och om då postångarne från Brindisi toge vägen till Tobruk i

stället för till Alexandria skulle posten inträffa på sistnämnda ställe 20 timmar tidigare än nu är förhållandet. Såsom station för krigsfartyg af alla slag skulle Tobruk blifva särdeles lämplig, ehuru den för närvarande är en fullkomlig ödehamn, som sällan besökes af något fartyg.

Ljdsignaler till sjös. Mr Hammond, som är inspektör i nordamerikanska assuranssällskapet och som i 38 år har sysselsatt sig med sjöfart på Atlantiska oceanen, har föreslagit följande regler, hvilka han efter sin långa erfarenhet tror vara ändamålsenliga för undvikande af ombordläggning:

1. Att alla fartyg till ankars, såväl segel- som ångfartyg, skola nyttja den vanliga skeppsklockan;

2. Att alla segelfartyg under segel skola bruka signalhorn, med hvilket gifves:

- a) en stöt hvar minut för babords halsar,
- b) två stötar hvar minut för styrbords halsar,
- c) tre stötar hvar minut, när det seglas rumsbots,
- d) fyra stötar hvar minut såsom nödsignal;

3. Att alla ångfartyg under gång skola endast bruka ånghvisslan, hvarmed gifves:

- a) två korta stötar hvar minut för ostlig kurs,
- b) två långa stötar hvar minut för vestlig kurs,
- c) en kort stöt hvar minut för nordlig kurs,
- d) en lång stöt hvar minut för sydlig kurs,
- e) fyra stötar såsom nödsignal.

Mr Hammond anser att dessa signaler ega följande fördelar:

1) enkelhet;

2) att de för segelfartyg föreslagna signaler med signalhorn höras minst två eng. mil längre än en ånghvissla och ännu längre än det misthorn, som brukas

af segelfartyg, hvilket ofta icke höres, förrän ett ångfartyg kan vara så nära att ombordläggning är oundviklig:

3) att om signalhorn antages, kan dess storlek, ton m. m. bestämmas genom lag, och det kunde göras såsom de vanliga militärhornen, hvilka höras på mycket långt afstånd, i stillt väder till och med på 5 eng. mil.

(Naut. Magazine)

Chlorzinksalt. I stället för det hittills ombord på tyska örlogsfartyg begagnade desinfektionsmedlet chlorzinklösning, kommer hädanefter chlorzinksalt att användas. Det skall förvaras groft sönderstött, i starka, tätt slutande stenkrukor, nedpackade i träkistor.

Desinfektionen af kölrummet med detta salt tillgår sålunda:

Den behöfliga quantiteten chlorzink (på 1 kub.-m. vatten i kölrummet efter läns pumpningen, minst 2 kg. chlorzink) löses i 20 gånger så mycket sjövattnet, hvilket derefter störtas i kölrummet. Efter minst 24 timmar utpumpas lösningen ånyo.

